

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Binding van rechters aan elkaars uitspraken in bestuursrechterlijk perspectief

Loon, O. van

Citation

Loon, O. van. (2014, December 4). *Binding van rechters aan elkaars uitspraken in bestuursrechterlijk perspectief*. Meijers-reeks. Boom Juridische Uitgevers, Den Haag. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/29936>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/29936>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/29936> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Loon, Olaf van

Title: Binding van rechters aan elkaars uitspraken in bestuursrechterlijk perspectief

Issue Date: 2014-12-04

Lijst van geraadpleegde literatuur

Adams 1997

M. Adams, *De precedentwerking van rechterlijke uitspraken; een rechtstheoretische en rechtsvergelijkende studie* (diss. Leuven), 1997.

Adams 2006

M. Adams, 'Heden en verleden in de rechtspleging; rechtsvergelijkende en rechtstheoretische beschouwingen over de precedent- en zwaartekrachtwerking van rechterlijke uitspraken', *RMThemis*, 2006-3, p. 106-120.

Advies RvR initiatiefwetsvoorstel Taverne

Raad voor de Rechtspraak 17 mei 2013.

Al Khatib

A. al Khatib, 'Het originalisme, een potentiële legitimatiebron voor Straatsburg. Over het originalisme als alternatief voor de 'living-instrument'-benadering van het EHRM', *NJCM-Bulletin* 2013, p. 193-211.

Albers 2011

C.L.G.F.H. Albers, 'Het wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht. Knippen en plakken in plaats van een fundamentele herbezinning', *Gst.* 2011/50, 7353, p. 231-242.

Albers 2014

C.L.G.F.H. Albers, 'Bestraffend bestuur 2014. Naar een volwassen bestraffend bestuurs(proces) recht', in: *Boetes en andere bestraffende sancties: een nieuw perspectief* (VAR Vereniging voor Bestuursrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014.

Alen & Pas

A. Alen en W. Pas, 'The UN Convention on the Rights of the Childs Self-executing Character', in: E. Verhellen (red.), *Monitoring Children's Rights*, The Hague/Boston/London: Martinus Nijhoff Publishers 1996.

Antenbrink & Vedder 2013

F. Antenbrink en H.H.B. Vedder, *Recht van de Europese Unie*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2013.

Van Angeren 2012

J.A.M. van Angeren, *De gewone rechter en de bestuursrechtspraak*, Deventer: Kluwer 2012.

Arai

Y. Arai, 'Right to an effective remedy before a national authority', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

Arnulf

A. Arnulf, *The European Union and its Court of Justice*, Oxford: Oxford University Press 2006.

Asser

W.D.H. Asser, 'Van selectie achter de poort naar selectie aan de poort', in: A.M. Hol, I. Giesen en F.G.H. Kristen (red.) *De Hoge Raad in 2025. Contouren van de toekomstige cassatierechtspraak*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Asser/Hartkamp & Sieburgh

Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-II, *De verbintenissen in het algemeen*, Deventer: Kluwer 2010.

Asser, Nijboer & Schuurmans

W.D.H. Asser, J.F. Nijboer en Y.E. Schuurmans, *Bewijsrecht: het bewijs geregeld?* (Nederlandse vereniging voor rechtsvergelijking), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2009.

Asser/Scholten 1974

P. Scholten, Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. *Algemeen deel*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1974.

Bakker e.a.

M. Bakker e.a., *Vierde Tranche Algemene wet bestuursrecht (bestuurlijke handhaving) – Praktische handreiking, parlementaire geschiedenis en strafrechtelijke jurisprudentie*, Den Haag: Sdu uitgevers 2010.

Baldinger

H.J.M. Baldinger, *Rigorous Scrutiny versus Marginal Review. Standards on judicial scrutiny and evidence in international and European asylum law* (diss. Nijmegen), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2013.

Barents 2010-1

R. Barents, *EU-procesrecht*, Deventer: Kluwer 2010.

Barents 2010-2

R. Barents, 'Van Gend & Loos en Costa/ENEL', in: T.W.B. Beukers, H.J. van Harten en S. Prechal (red.), *Het recht van de Europese Unie in 50 klassieke arresten*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Barents 2013

R. Barents, 'Enkele kanttekeningen bij de autonomie van de nationale rechter in het Unierecht', *TREMA* 2013-4, p. 128-132.

Barkhuysen 1998

T. Barkhuysen, *Artikel 13 EVRM: effectieve nationale rechtsbescherming bij schending van mensenrechten* (diss. Leiden), Lelystad: Koninklijke Vermande 1998.

Barkhuysen 2004

T. Barkhuysen, 'Het EVRM als integraal onderdeel van het Nederlandse materiële bestuursrecht', in: *De betekenis van het EVRM voor het materiële bestuursrecht* (VAR Vereniging voor Bestuursrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2004.

Barkhuysen 2006

T. Barkhuysen, *Eenheid en coherentie van rechtsbescherming in de veellagige Europese rechtsorde* (oratie Leiden), Deventer: Kluwer 2006.

Barkhuysen 2007

T. Barkhuysen 'De inpassing van de prejudiciële procedure in het Nederlandse bestuursrecht' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en E. Steyger, *Europees recht effectueren. Algemeen bestuursrecht als instrument voor de effectieve uitvoering van EG-recht*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2007.

Barkhuysen 2010

T. Barkhuysen, 'Rechtseenheid en de Wet aanpassing bestuursprocesrecht', *NJB* 2010, p. 1592.

Barkhuysen 2013

T. Barkhuysen, 'Naar één hoogste bestuursrechter', *NJB* 2013/195, p. 221.

Barkhuysen & Bos

T. Barkhuysen en A.W. Bos, 'De betekenis van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie voor het bestuursrecht: een actualisatie anno 2014', *JBplus* 2014, p. 90-116.

Barkhuysen & Claessens

T. Barkhuysen en M. Claessens, 'Naar een "slagvaardiger" bestuursrechtspraak met de Wet aanpassing bestuursprocesrecht', *AA* 2012, p. 83-93.

Barkhuysen, Damen e.a.

T. Barkhuysen, L.J.A. Damen e.a., *Feitenvaststelling in beroep*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers, 2007.

Barkhuysen & Van Emmerik 2005

T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik, 'A Comparative View on the Execution of Judgements of the European Court of Human Rights' in: Th. Christou en J.P. Raymond (red.), *European Court of Human Rights, Remedies and Execution of Judgements*, London: BIICL 2005.

Barkhuysen & Van Emmerik 2006

T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik, 'Rechtsherstel bij schending van het EVRM in Nederland en Straatsburg', in: T. Barkhuysen en M. Kuijer (red.), *55 jaar Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens 1950-2005*, NJCM-Bulletin 2006.

Barkhuysen & Van Emmerik 2011

T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik, *Het EVRM en het Nederlandse bestuursrecht*, Deventer: Kluwer 2011.

Barkhuysen & Van Emmerik 2012

T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik, 'Mensenrechten als waarborg voor toegankelijk, zorgvuldig, voortvarend en evenredig bestuursrecht', *JBplus* 2012, p. 180-194.

Barkhuysen, Van Emmerik & Van Kempen

T. Barkhuysen, M.L. van Emmerik, en P.H.P.H.M.C. van Kempen (red.), *The execution of Strasbourg and Geneva human rights decisions in the national legal order*, Den Haag/Boston/London: Martinus Nijhoff Publishers 1999.

Barkhuysen, Van Emmerik & Loof

T. Barkhuysen, M.L. van Emmerik en J.P. Loof, *50 jaar EVRM en het Nederlandse staats- en bestuursrecht – ontwikkelingen en vooruitzichten*, in: R.A. Lawson en B.E.P. Myjer (red.), *50 jaar Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens*, NJCM-Bulletin 2000, nr. 1.

Barkhuysen & Van Ettekovén 2009

T. Barkhuysen en B.J. van Ettekovén, 'De compensatie van schending van de redelijke termijn van artikel 6 EVRM door de bestuursrechter', *NTB* 2009, 19, p. 129-141.

Barkhuysen & Koenraad

T. Barkhuysen en L.M. Koenraad, 'Bestuursorganen afgehouden van de rechter. Beschouwingen over ABRvS 15 april 2009, AB 2009, 163, JB 2009/141; bestuursorganen kunnen in hoger beroep niet opkomen tegen een proceskostenveroordeling door de rechtbank', *JBplus* 2010, p. 103-109.

Baroness Hale of Richmond

Baroness Hale of Richmond, *Beanstalk or living instrument? How tall can the ECHR grow?* (Barnard's Inn Reading 2011), www.supremecourt.gov.uk/docs/speech_110616.pdf.

Bekker & Van Kreveld

H. Bekker en J.H. van Kreveld, 'Coördinatie binnen de bestuursrechtspraak', in: R.M. van Male, H. Bolt, A.F.M. Brenninkmeijer, T. Hoogenboom, J.H. van Kreveld en H.J. Simon (red.), *Centrale Raad van Beroep 1903-2003*, Den Haag: Sdu uitgevers 2003.

Belinfante & De Reede

A.D. Belinfante en J.L. de Reede, *Beginnselen van het Nederlandse staatsrecht*, Deventer: Kluwer 2005.

Beltman & Zijlstra

D. Beltman en A.E. Zijlstra, 'De doorwerking van "het belang van het kind" ex artikel 3 VRK in het migratierecht: vanuit een *bottom-up* benadering op weg naar een *top-down* toepassing', *JNVR* 2013, nr. 32, p. 286-308.

Benetreu & Van der Ham

E.L. Benetreu en A.B.J. van der Ham, 'Rechterlijke samenwerking tussen de hoogste bestuurs-rechterlijke instanties', *JBplus-special* 2004, p. 79-88.

Ten Berge 2003-1

J.B.J.M. ten Berge, 'Guldemonst – Noordwijkerhout', in: P.J.J. van Buuren, J.E.M. Polak, R.J.G.M. Widdershoven (red.), *AB Klassiek*, vijfde druk, Deventer: Kluwer 2003.

Ten Berge 2003-2

J.B.J.M. ten Berge, 'Loosdrechtse Plassenschap', in: P.J.J. van Buuren, J.E.M. Polak, R.J.G.M. Widdershoven (red.), *AB Klassiek*, vijfde druk, Deventer: Kluwer 2003.

Besselink

H.J.M. Besselink, 'Rechterlijke fusie als kans voor doelmatige en snelle rechtspraak', *JBplus* 2013-2, p. 93-97.

Besselink & Prechal

L.F.M. Besselink en A. Prechal, 'Kroniek van het Europees en Nederlands Constitutioneel recht', *NJB*, 2004, p. 504-512.

Binnerts & Dankbaar

J.C. Binnerts en M.F.A. Dankbaar, 'Kroniek Bestuursprocesrecht', *Advocatenblad* 2011, afl. 10/11, p. 34-41.

Bleichrodt

F.W. Bleichrodt, 'Right to liberty and security of person (Article 5)', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

De Bock

R.H. de Bock, 'De toetsing van feiten door de bestuursrechter en het vriespunt van de Afdeling bestuursrechtspraak', *JBplus* 2000, p. 66-77.

Bolt

K.F. Bolt, 'Incidenteel (hoger)beroep in het bestuursprocesrecht', *NTB* 2008, 28, p. 213-220.

Borgers

M.J. Borgers, 'Doorpakken in cassatie. Over artikel 80a RO, artikel 81 RO en ambtshalve cassatie in strafzaken', *NJB* 2013/2122, p. 2506-2512.

Borman

T.C. Borman (T&C Awb), aantekening 3 bij artikel 8:71, Deventer: Kluwer 2013.

Bossuyt 2010

M. Bossuyt, 'Judges on thin ice: The European Court of Human Rights and the treatment of asylum seekers', *Inter-American and European Human Rights Journal* 2010, p. 3-48.

Bossuyt 2014

M. Bossuyt, 'Rechterlijk activisme in Straatburg', *Rechtskundig Weekblad* 2013-14, nr. 19, p. 723-733.

Bovend'Eert

P.P.T. Bovend'Eert, 'Uniforme rechtstoepassing. En de nieuwe bestuursstructuur van de gerechtshoven', *TREMA* 2013, afl. 1, p. 5-10.

Van den Broek & Hoekveld

G.M. van den Broek en W.J. Hoekveld, 'De taakverdeling tussen bestuursrechter en burgerlijke rechter in nadeelcompensatiezaken in balans?', *O&A* 2009, nr. 2, p. 2-13.

Bröring

H.E. Bröring, *De bestuurlijke boete*, Deventer: Kluwer 2005.

Bröring & Jurgens

H.E. Bröring en G.T.J.M. Jurgens, 'De bestuurlijke boete is zo gek nog niet!', *NTB* 2006, 48, p. 340-348.

Bröring & Marseille

H.E. Bröring en A.T. Marseille, 'De ongekende vrijheden en beperkingen van art. 4:6 Awb', *JBplus* 2002, p. 54-71.

Brugman

D. Brugman, *Hoe komt de bestuursrechter tot zijn recht? De omvang van toetsing aan het recht door de bestuursrechter* (diss. Nijmegen), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Van der Burg & Voermans

F.H. van der Burg en W.J.M. Voermans, *Unierecht in de Nederlandse rechtsorde*, Deventer: Kluwer 2012.

Buruma & Daalder

Y. Buruma en E.J. Daalder, 'Formele rechtskracht in het strafrecht', *RMThemis* 1994, afl. 7, p. 320-334.

Buruma

Y. Buruma, *De strafrechtelijke handhaving van bestuurswetten* (diss. Leiden), Arnhem: Gouda Quint 1993.

Van Buuren

P.J.J. van Buuren, 'Groningen – Raatgever', in: T. Barkhuysen e.a. (red.), *AB Klassiek*, zesde druk, Deventer: Kluwer 2009.

Van Buuren, Jurgens & Michiels 2011

P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens en F.C.M.A. Michiels, *Bestuursdwang en dwangsom*, Deventer: Kluwer 2011.

Buyse

A.C. Buyse, 'The Pilot Judgement Procedure at the European Court of Human Rights: Possibilities and Challenges', *Greek Law Journal*, november 2009.

Christou en Raymond 2005

Th. Christou en J.P. Raymond (red.), *European Court of Human Rights, Remedies and Execution of Judgements*, London: BIICL 2005.

Cleiren en Schoep 2001

C.P.M. Cleiren en G.K. Schoep (red.), *Rechterlijke samenwerking*, Deventer: Gouda Quint B.V. 2001.

Commissie Evaluatie Awb II

Verslag van de Commissie Evaluatie Awb II, *Toepassing en effecten van de Algemene wet bestuursrecht 1997-2001*, Den Haag: 2001.

Commissie Evaluatie Awb III

Verslag van de Commissie Evaluatie Awb III, *Toepassing en effecten van de Algemene wet bestuursrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Corstens 1998

G.J.M. Corstens, 'Eenheid van rechtspraak, in het bijzonder in de strafrechtspleging', *NJB* 1998, afl. 7, p. 297.

Corstens 2000

G.J.M. Corstens, 'Bestuurlijke boeten in de Vierde Tranche Awb', *NJB* 2000, p. 1185-1190.

Corstens 2005

G.J.M. Corstens, 'De Vierde Tranche AWB: De bestuurlijke boete', in: A. Harteveld, D.H. Jong en E. Stamhuis (red.), *Systeem in Ontwikkeling* (Knigge-bundel), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005.

Corstens 2013

G.J.M. Corstens, 'Er komen rustiger tijden', *Advocatenblad* 2013, 9, p. 14-17.

Corstens & Kuiper

G.J.M. Corstens en R. Kuiper, 'De Hoge Raad als knooppunt van rechterlijke samenwerking', *TREMA* 2012, 7, p. 234-237.

Craig & De Búrca

P. Craig en G. de Búrca, *EU Law, text, cases and materials*, Oxford: Oxford University Press 2011.

Cross & Harris

R. Cross en J.W. Harris, *Precedent in English law*, Oxford: Clarendon Press 1991.

Daalder

E.J. Daalder, 'De Hoge Raad als hoogste rechter in bestuursrechtelijke zaken? Geen goed idee!', in: *De positie van de Hoge Raad* (Nederlandse Vereniging voor procesrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2009.

Daalder, De Groot & Van Breugel

E.J. Daalder, G.R.J. de Groot en J.M.E. van Breugel, *De parlementaire geschiedenis van de Algemene wet bestuursrecht. Tweede Tranche*, Alphen aan den Rijn: Samson H.D. Tjeenk Willink 1994.

Daalder & Van der Jagt-Jobsen

E.J. Daalder en J. van der Jagt-Jobsen, 'Rechtsmachtverdeling', in: E.J. Daalder, M.W. Scheltema en E.J. Snijders-Storm (red.), *Wetsvoorstel nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten*, Den Haag: Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn 2011.

Daalder & Schreuder-Vlasblom

E.J. Daalder en M. Schreuder-Vlasblom, 'Balanceren boven nul. De vaststelling van feiten in het bestuursprocesrecht', *NTB* 2000, 7, p. 214-221.

Dallinga

R.H.L. Dallinga, 'Procedures en keuzemomenten in de Kieswet: een overzicht aan de hand van jurisprudentie over de toepassing van de Kieswet', *Gst.* 2008, 112, 7304, p. 545-558, en *Gst.* 2008, 118, 7305, p. 571-588.

Damen 2003

L.J. Damen 'Helpt de Centrale Raad van Beroep Jan Splinter door de bestuursrechtelijke winter', in: R.M. van Male, H. Bolt, A.F.M. Brenninkmeijer, T. Hoogenboom, J.H. van Kreveld en H.J. Simon (red.), *Centrale Raad van Beroep 1903-2003*, Den Haag: Sdu uitgevers 2003.

Damen 2004

L.J.A. Damen, 'Is de bestuursrechtelijke zittingsrechter 'judicial outletstore' voor elders bepaald geheim rechterlijk beleid', *JBplus-special* 2004, p. 89-95.

Davids

W.J.M. Davids, 'The Dutch Constitution and the Subordination of National Legislation in Conflict with Provisions of International Treaties', in: A.S. Muller en M.A. Loth (red.), *Highest Courts and the Internationalisation of Law. Challenges and Changes*, Den Haag: The Hague Academic Press 2009.

Van Dijk 1995

P. van Dijk tijdens de vergadering van de NJV (Handelingen Nederlandse Juristen-Vereniging 1995-II), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1995.

Van Dijk 2006-1

P. van Dijk, 'The right to marry and to found a family (Article 12)', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

Van Dijk 2006-2

P. van Dijk, 'Right to a fair and public hearing (Article 6)', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

Van Dijk & De Poorter

P. van Dijk en J.C.A. de Poorter, 'De belastingrechtspraak en het algemene bestuursprocesrecht', in: *Wetgevingskunsten*, Den Haag: Sdu uitgevers 2010.

Van Dijk & Viering

P. van Dijk en M. Viering, 'Right to a fair and public hearing (article 6)', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

Doorduijn

N. Doorduijn, *De Invloed van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens op de Nederlandse Rechtspraak*, Den Haag, TMC Asser Instituut 1994.

Doorenbos

D.R. Doorenbos, 'Kroniek van het straf(proces)recht', *NJB* 2001/31, p. 1474-1480.

Dreessen

J.M.J.W. Dreessen, 'Noot bij ABRvS 5 maart 2002 in zaak nr. 200200237/1', in: O. van Loon, C.M. Nollen en A.L.P. van Os-Ravesloot (red.), *Uitspraken onder de Loeb. Bundel aangeboden aan mr. R.W.L. Loeb ter gelegenheid van zijn afscheid als voorzitter van Kamer 4 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 31 augustus 2006*, Den Haag: Raad van State 2006.

Drion 1950

J. Drion, *Stare decisis. Het gezag van preceden ten* (oratie Leiden), Den Haag: Martinus Nijhof 1950.

Drion 2014

C.E. Drion, 'Stare decisis', *NJB* 2014/620, p. 759.

Elzinga

D.J. Elzinga, *Het Nederlandse kiesrecht*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.

Embregts

M.C.D. Embregts, *Uitsluitel over bewijsuitsluiting. Een onderzoek naar de toelaatbaarheid van onrechtmatig verkregen bewijs in het strafrecht, het civiele recht en het bestuursrecht* (diss. Tilburg), Deventer: Kluwer 2003.

Van Emmerik 2005

M.L. van Emmerik, 'Toepassing van het kinderrechtenverdrag in de Nederlandse rechtspraak', *NJCM-Bulletin* 2005, nr. 6, p. 700-716.

Van Emmerik 2008

M.L. van Emmerik, 'De Nederlandse grondwet in een veellagige rechtsorde', *RMThemis* 2008-4, p. 147-150.

Van Emmerik & Saris

M.L. van Emmerik en C.M. Saris, 'Evenredige bestuurlijke boetes', in: *Boetes en andere sancties: een nieuw perspectief* (VAR Vereniging voor Bestuursrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014.

Erp 2001

J. Erp, Ph. Langbroek, S. Verberk en R.J.G.M. Widdershoven, *Eenheid van rechtspraak; een onderzoek naar de werking van coördinatiemechanismen in het bestuursrecht*, Amsterdam: Thela Thesis 2001.

Van Ettekoven 2006

B.J. van Ettekoven, 'De formele rechtskracht vanuit bestuursrechtelijk perspectief', *O&A* 2006, 3, p. 10-23.

Van Ettekoven 2008

B.J. van Ettekoven, 'Rechtseenheid en de advocaat-generaal in het bestuursrecht', *NJB* 2008, nr. 1, p. 14-18.

Van Ettekoven 2009

B.J. van Ettekoven, 'Cassatie in de bestuursrechtspraak', in: *De positie van de Hoge Raad* (Nederlandse Vereniging voor procesrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2009.

Van Ettekoven 2010

B.J. van Ettekoven 'Rechtseenheid vanuit het perspectief van de rechtbanken; over de toekomstige organisatie van de bestuursrechtspraak' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.), *Bestuursrecht Harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Van Ettekoven 2011-1

B.J. van Ettekoven, 'De Hoge Raad in 2025: met of zonder cassatie in de bestuursrechtspraak' in: A.M. Hol, I. Giesen en F.G.H. Kristen (red.), *De Hoge Raad in 2025 Contouren van de toekomstige cassatierechtspraak*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Van Ettekoven 2011-2

B.J. van Ettekoven, 'Effectieve rechtsbescherming door de bestuursrechter. Afdeling bestuursrechtspraak: "Op weg van goed naar beter"', in: H.D. Tjeenk Willink e.a. (red.), *De Raad van State in perspectief*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Van Ettekoven 2013

B.J. van Ettekoven, 'One peak or twin peaks. Het regeerakkoord en de toekomst van de bestuursrechtspraak', *NJB* 2013, 495, p. 596-603.

Van Ettekoven, Bakker & Hoogenboom

B.J. van Ettekoven, R.C.S. Bakker en R.P. Hoogenboom, *Tien jaar jurisprudentie schadevergoeding in het bestuursrecht*, Deventer: Kluwer 2004.

Ferwerda

A.M.M. Ferwerda, 'Rechtsbescherming tegen indirect werkende algemeen verbindende voorschriften. In welk stadium kun je bij welke rechter(s) terecht?', *O&A* 2005, 18, p. 36-44.

Feteris 2009

M.W.C. Feteris, 'Schakelen tussen belasting en boete: wanneer moet de koppeling los?' in: T. Barkhuysen, M.L. van Emmerik en J.P. Loof (red.), *Geschakeld recht. Verdere studies over Europese grondrechten ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van prof. mr. E.A. Alkema*, Deventer: Kluwer 2009.

Feteris 2010

M.W.C. Feteris '15 jaar Awb en het belastingrecht' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.), *Bestuursrecht Harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Fleuren 2004

J.W.A. Fleuren, *Een ieder verbindende bepalingen van verdragen* (diss. Nijmegen), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2004.

Fleuren 2005

J.W.A. Fleuren, 'Directe en indirecte toepassing van internationaal recht door de Nederlandse rechter', in: *De nationale rechter en het internationale recht* (Mededelingen van de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht 131), Den Haag: T.M.C. Asser Press 2005.

Fleuren 2010

J.W.A. Fleuren, 'The application of public international law by Dutch courts', *NILR* 2010, p. 245-266.

Fleuren & De Wit

J.W.A. Fleuren en J.C. de Wit, 'Het voorstel-Taverne. Schrapping van de rechterlijke bevoegdheid om wetten aan verdragen te toetsen', *NJB* 2012, 2298, p. 2812-2818.

Fontanelli

F. Fontanelli, 'Hic Sunt Nationes: The exclusive Limits of the EU Charter and the German Constitutional Watchdog', *ECLR* 2013-2, p. 315-334.

Franken 1997

Franken, H, *Onafhankelijk en verantwoordelijk*, Deventer: Gouda Quint 1997.

Fruytier

P.A. Fruytier, 'Een herformulering van de formele rechtskracht: het civielrechtelijk besluitgezag en gezag van gewijsde en de uitzonderingen daarop', *NTBR* 2008, 22, p. 161-169.

Frynys

M. Frynys, 'Beyond Dispute: International Judicial Institutions as Lawmakers. Expanding Competences by Judicial Lawmaking: The Pilot Judgement Procedure of the European Court of Human Rights', *German Law Journal* 2011, p. 1231-1259.

Geertsema

K.E. Geertsema, 'Het EHRM en de geloofwaardigheid van een asielrelaas: de zaak R.C. tegen Zweden', *A&MR* 2010, nr. 3, p. 132-136.

Gelpke 2006

M.E. Gelpke, 'De toepassing van het leerstuk van de formele rechtskracht door de burgerlijke rechter', *O&A* 2006, 2, p. 2-9.

Gelpke 2007

M.E. Gelpke, 'De rechtmatigheidsbeoordeling van primaire besluiten door de burgerlijke rechter en de bestuursrechter', *O&A* 2007, 85, p. 155-162.

Gérard

Ph. Gérard, 'Het Bundesverfassungsgericht en ultra vires-controlle na Lissabon: retorische dissidentie', *SEW* 2011-190, p. 505-524.

Gerards 2006

J.H. Gerards, 'Rechtsvinding door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens', *NJCM-Bulletin* 2006-1, p. 93-122.

Gerards 2011-1

J.H. Gerards, *Het prisma van de grondrechten* (oratie Nijmegen), Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.

Gerards 2011-2

J.H. Gerards, *EVRM – Algemene leerstukken*, Den Haag: Sdu uitgevers 2011.

Gerards 2013

J.H. Gerards, 'Judicial Minimalism and "Dependency". Interpretation of the European Convention in a Pluralist Europe' in: H.J.Th.M. van Roosmalen, B.P. Vermeulen, G.J.H. van Hoof en M. Oosting (red.), *Fundamental Rights and Principles. Liber amicorum Pieter van Dijk*, Cambridge/Antwerpen/Portland: Intersentia 2013.

Gerards & Glas

J.H. Gerards en L.R. Glas, 'De verhouding tussen het EHRM en het HvJ EU na toetreding van de EU tot het EVRM', *AA* 2012, afl. 7/8, p. 520-530.

Germelmann

C.F. Germelmann, *Die Rechtskraft von Gerichtsentscheidungen in der Europäischen Union* (diss. Freie Universität Berlin), Tübingen: Mohr Siebeck 2009.

De Graaf, Limbeek, Bahadur & Van der Meij

J.H. de Graaf, M.M.C. Limbeek, N.N. Bahadur en N. van der Meij, *De toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in de Nederlandse Rechtspraak*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2012.

De Graaf, Marseille & Winter (red.)

K.J. de Graaf, A.T. Marseille en H.B. Winter (red.), *Op tegenspraak. Opstellen voor prof. mr. L.J.A. Damen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006.

Gras

E. Gras, *Kracht en gezag van gewijsde. De rechtskracht van einduitspraken van de burgerlijke rechter* (diss. Universiteit van Amsterdam), Arnhem: Gouda Quint 1994.

Greer

S.C. Greer, *The European Convention on Human Rights. Achievements, Problems and Prospects*, Cambridge: Cambridge University Press 2006.

Van de Griend & De Waard

E.S.G.N.A.I. van de Griend en B.W.N. de Waard, *Rechtsvinding. Gedachtenwisseling over het nieuwe Algemeen Deel ** van de Asser-serie (Asser-Vranken)*, Deventer: Tjeenk Willink 1996.

Grimbergen

R. Grimbergen, 'Prejudicieel verwijzen in vogelvluucht. Enkele highlights voor de praktijk', *JBplus* 2013, p. 20-32.

Groenendijk & Terlouw

C.A. Groenendijk en A.B. Terlouw, *Tussen onafhankelijkheid en hiërarchie. De relatie tussen vreemdelingenrechters en de Raad van State, 2001-2007*, Den Haag: Sdu uitgevers 2009.

Groenendijk

C.A. Groenendijk, *Een venijnig proces* (afscheidscollege Nijmegen), Den Haag: Sdu uitgevers 2008.

De Groot-van Leeuwen, Van den Bossche & Buruma 2006

L.E. de Groot-van Leeuwen, A.M. van den Bossche, en Y. Buruma (red.), *De ongehoorzame rechter. Rechters versus andere rechters, de wetgever, de bevolking en het Europees recht*, Deventer: Kluwer 2006.

Van den Haak

H.F. van den Haak, 'Appèl op integratie', in: *Beroep in herziening* (Preadvies NJV), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.

Van der Ham

W. van der Ham, *Onder 'Wijzen' – vijftenzeventig jaar Onderwijsraad (1919-1994)*, Den Haag: Onderwijsraad 1994.

Hammerstein e.a.

Rapport van de Commissie normstellende rol Hoge Raad 'Versterking van de cassatierecht-spraak' (Commissie Hammerstein), Den Haag 2008.

Hammerstein

A. Hammerstein, 'De Afdeling bestuursrechtspraak als rechtsvormer', in: H.D. Tjeenk Willink e.a. (red.), *De Raad van State in perspectief*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Harpaz

G. Harpaz, 'The European Court of Justice and its relations with the European Court of Human Rights: the quest for enhanced reliance, coherence and legitimacy', *CMLR* 2009-46, p. 105-141.

Harris, O'Boyle & Warbrick

D.J. Harris, M. O'Boyle en C. Warbrick, *Law of the European Convention of Human Rights*, Oxford: Oxford University Press 2014.

Van Harten 2007

H.J. van Harten, 'The application of Community precedent and acte clair by the Hoge Raad. A case study in the field of establishment and services', *ELP* 2007, p. 235-262.

Van Harten 2011

H.J. van Harten, *Autonomie van de nationale rechter in het Europees recht. Een verkenning van de praktijk aan de hand van de Nederlandse Europeesrechtelijke rechtspraak over de vestigingsvrijheid en het vrijedienstenverkeer* (diss. Utrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Van Harten 2012

H.J. van Harten, 'Zoekt en gij zult (rechts)vinden. Over gedeeld gezag in de Europese rechtsorde', *AA* 2012, p. 542-549.

Van Harten 2013

H.J. van Harten, 'Wat doet de Nederlandse rechter met Europees recht', *TREMA* 2013-4, p. 121-127.

Hartley

T.C. Hartley, *The foundations of European Community Law. An introduction to the constitutional and administrative law of the European Community*, Oxford: Oxford University Press 2007.

Hartmann & Sackers

A.R. Hartmann en H.J.B. Sackers, 'Bestuursstrafrecht', *DD* 2011, 39, p. 568-582.

Den Heijer & Lawson

M. den Heijer en R.A. Lawson, 'Chroniques Strasbourgeoises', *NJCM-Bulletin*, 2013, nr. 6, p. 806-809.

Van Heijningen & Sevenster

L.R. van Heijningen en H.G. Sevenster, 'Doorwerking van Unierecht in ons bestuursprocesrecht. Geen probleem?' in: *Doorwerking van Europees recht in het nationaal procesrecht* (Nederlandse Vereniging voor procesrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2013.

Heinrich & Veldhuis 2009

J.P. Heinrich en R.W. Veldhuis, 'Handhaving van bestuursrecht', *NTB* 2009, 39, p. 288-305.

Heinrich & Veldhuis 2011

J.P. Heinrich en R.W. Veldhuis, 'Handhaving van bestuursrecht', *NTB* 2011, 13, p. 81-96.

Hendriks & Wöretshofer 2002

L.E.M. Hendriks en J. Wöretshofer, *Milieustrafrecht*, Deventer: Kluwer 2002.

Hendriks

L.E.M. Hendriks, *Milieustrafrecht*, Deventer: Kluwer 2010.

Hennekens

H.Ph.J.A.M. Hennekens, 'Toetsing van verordeningen door administratieve rechters en in Kroonberoep', in: *De praktijk van toetsing van gemeentelijke regelgeving* (Geschriften van de Vereniging voor Administratief Recht XCVI), Alphen aan den Rijn: Samson H.D. Tjeenk Willink 1987.

Heusch

A. Heusch, 'Der Präsident des Bundesverfassungsgericht als Hüter und Reformder der Verfassung', *NZfV* 2010-4, p. 209-213.

Van de Heyning & Lawson

C. Van de Heyning en R.A. Lawson, 'The EU as party to the European Convention of Human Rights: EU law and the European Court of Justice case law as inspiration and challenge to the European Court of Human Rights jurisprudence', in: P. Popelier, C. Van de Heyning en P. Van Nuffel (red.), *Human rights protection in the European legal order: The interaction between the European and the national courts*, Cambridge/Antwerp/Portland: Intersentia 2011.

Hoegge

J.P. Hoegge, 'Horizontale werking van de formele rechtskracht', *Journaal Bestuursrecht* 2008, p. 158-162.

Holtmaat & Timmer

H.M.T. Holtmaat en A.S.H. Timmer, 'De SGP-zaak anders bekeken. Naar een holistische uitleg van artikel 7 VN-Vrouwenverdrag', *NJCM-Bulletin* 2011, nr. 4, p. 445-457.

Hoogers

H.G. Hoogers, 'Karlsruhe en Europa deel zoveel: de ESM-uitspraak van het Bundesverfassungsgericht', *TvCR* 2013, p. 205-223.

Den Houdijker

F.M.J. den Houdijker, *Afweging van grondrechten in een veellagig rechtssysteem. De toepassing van het proportionaliteitsbeginsel in strikte zin door het EHRM en het Hof EU* (diss. Leiden), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2012.

Hugenholtz/Heemskerk

W.H. Heemskerk, W. Hugenholtz, *Hoofdlijnen van het Nederlands Burgerlijk Procesrecht*, Dordrecht: Convoy Uitgevers 2012.

Hulstijn & Van Rossem

W.J.L. Hulstijn en J.W. van Rossem, 'Het Lissabon-Urteil: pluralisme op Duitse voorwaarden', in: J.M.J. van Rijn van Alkemade en J. Uzman (red.), *Soevereiniteit of pluralisme? Nederland en Europa na het Lissabon-Urteil* (Preadviezen Jonge Staatsrechtstag 2010), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2011.

Ijdema & Hoekstra

C.J. Ijdema en U.T. Hoekstra, 'Overgangsprikelen vierde tranche Awb bij de invordering van verbeurde dwangsommen en kosten van bestuursdwang', *Gst.* 2009, 129, p. 617-622.

Ilsink

J.W. Ilsink, 'Het verkeerde been', *NTB* 1997, p. 66.

Initiatiefwetsvoorstel Taverne

Kamerstukken II, 2011-12, 33 359 (R 1986), nr. 5.

Jacqué

J.P. Jacqué, 'The accession of the European Union to the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms', *CMLR* 2011-48, p. 995-1023.

Janis, Kay & Bradley

M.W. Janis, R.S. Kay en A.W. Bradley, *European Human Rights Law. Text en materials*, Oxford: Oxford University Press 2008.

Jans, De Lange, Prechal & Widdershoven

J.H. Jans, R. de Lange, S. Prechal en R.J.G.M. Widdershoven, *Europeanisation of Public Law*, Groningen: Europa Law Publishing 2007.

Jans, Prechal & Widdershoven

J.H. Jans, S. Prechal en R.J.G.M. Widdershoven, *Inleiding tot het Europees Bestuursrecht*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2011.

Jansen 2003

A.M.L. Jansen, 'Formele rechtskracht na stilzitten: de CRvB als leading judge', *NJB* 2003, p. 1752-1756.

Jansen 2010

A.M.L. Jansen, 'Kroniek Bestuurshandelingen', *NTB* 2010, 13, p. 69-73.

Jaremba

U. Jaremba, *Polish Civil Judges as European Union Law Judges: Knowledge, Experiences and Attitudes* (diss. Rotterdam), 2012.

Jessurun d'Oliveira

H.U. Jessurun d'Oliveira, *De meerwaarde van rechterlijke uitspraken (Arrêts de règlement en precedents), preadvies voor de Nederlandse vereniging voor rechtsvergelijking*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 1973.

De Jonge van Ellemeet

C.H. de Jonge van Ellemeet, 'Vreemdelingen(zaken) in de strafkamer van de Hoge Raad', *NJB* 2014, 79, p. 88-94.

Jurgens

G.T.J.M. Jurgens, 'Remedies tegen de ondraaglijke lichtheid van een succesvol beroep op de schending van rechtsnormen', *NTB* 2011, 28, p. 202-206.

Kapteyn 2003

P.G.J. Kapteyn, 'Rechtspraak', in: P.J.G. Kapteyn, L.A. Geelhoed en K.J.M. Mortelmans (red.), *Het recht van de Europese Unie*, Deventer: Kluwer 2003.

Kapteyn 2008-1

P.G.J. Kapteyn, 'Administration of Justice', in: P.J.G. Kapteyn, A.M.M. McDonnell en K.J.M. Mortelmans e.a. (red.), *The Law of the European Union and the European Communities*, Austin/Boston/Chicago/New York: Kluwer Law International 2008.

Kapteyn 2008-2

P.G.J. Kapteyn, 'Application and Enforcement of Community Law', in: P.J.G. Kapteyn, A.M.M. McDonnell en K.J.M. Mortelmans e.a. (red.), *Kapteyn & VerLoren van Themaat: The Law of the European Union and the European Communities*, Austin/Boston/Chicago/New York: Kluwer Law International 2008.

Keller & Stone Sweet

H. Keller en A. Stone Sweet (red.), *A Europe of Rights. The Impact of the ECHR on National Legal Systems*, Oxford: Oxford University Press 2008.

Van Kempen

P.H.P.H.M.C. van Kempen, *Heropening van procedures na veroordelingen door het EHRM. Over het redres van schendingen van het EVRM in afgesloten strafzaken alsook afgesloten civiele en bestuurszaken* (diss. Tilburg), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2003.

Keukens & Van den Nieuwenhuizen 2008

W.M.T. Keukens en M.C.A. van den Nieuwenhuizen, (red.), *Raad & Daad. Over de rechtsvormende taak van de Hoge Raad*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008.

Keuzen voor de bestuursrechtspraak

Notitie van het kabinet van 18 mei 2001 'Keuzen voor de bestuursrechtspraak. Discussienota over de derde fase van de herziening van de rechterlijke organisatie'.

Koeman

N.S.J. Koeman, 'De toekomst van de bestuursrechtspraak', *NTB* 2014, 5, p. 47-49.

Koenraad & Verbeek

L.M. Koenraad en J.L. Verbeek, 'Finaliseren doe je zo! De rol van de bestuursrechter bij het vaststellen van feiten na de constatering dat het bestreden besluit een motiveringsgebrek kent', *NTB* 2011, 12, p. 69-80.

Köhne

F.M. Köhne, *Coördinatie van rechtspraak* (diss. Tilburg), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000.

Komárek

J. Komárek, Czech Constitutional Court Playing with Matches: The Czech Constitutional Court Declares a Judgement of the Court of Justice of the EU Ultra Vires; Judgement of 31 januari 2012, Pl. ÚS 5/12, Slovak Pensions XVII, *ECLR* 2012-8, p. 323-337.

Konijnenbelt 2009

W. Konijnenbelt, 'Guldemonst – Noordwijkerhout', in: T. Barkhuysen e.a. (red.), *AB Klassiek*, zesde druk, Deventer: Kluwer 2009.

Konijnenbelt 2011

W. Konijnenbelt, 'De bestuursrechters alsnog salonfähig: grote kamer, rechtseenheid en conclusies', *NTB* 2011, 29, p. 207-210.

Kooijman 2008

R.J. Kooijman, 'Artikel 94 van de Grondwet is effectief in SGP-zaak', *NJB* 2008, 1223, p. 1537-1538.

Kooijman 2011

R.J. Kooijman, 'De SGP-zaak is te moeilijk voor juriste(n)', *NJB* 2011, 231, p. 302.

Kornezov

A. Kornezov, 'Res Judicata of national judgements incompatible with EU Law: Time for a major rethink?', *CMLR* 2014-51, p. 809-842.

Kortmann 2006

C.N.J. Kortmann, *Onrechtmatige overheidsbesluiten* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 2006.

Kortmann 2009

C.N.J. Kortmann, 'De toren van Babel', *RMThemis* 2009, 6, p. 236-253.

Kottenhagen

R.J.P. Kottenhagen, *Van precedent tot precedent* (diss. Rotterdam), Arnhem: Gouda Quint BV 1986.

Kottenhagen & Kottenhagen-Edzes

R.J.P. Kottenhagen en P.A. Kottenhagen-Edzes, 'Gebondenheid aan precedenteren bij conflictbeslechting buiten de rechterlijke macht om', in: H.J. Snijders, C. Fijnaut, H.Th.J.F. van Maarseveen en R. Zwitter (red.), *Overheidsrechter gepasseerd. Conflictbeslechting buiten de overheidsrechter om*, Arnhem: Gouda Quint BV 1998.

Van Kreveld

J.H. van Kreveld, 'Temporele werking van bestuursrechtspraak', *NTB* 2008, 27, p. 203-212.

Kristen

F.G.H. Kristen, 'Naar een prejudiciële procedure in strafzaken?', in: A.M. Hol, I. Giesen en F.G.H. Kristen (red.), *De Hoge Raad in 2025 Contouren van de toekomstige cassatierechtspraak*, Den Haag: Boom Juridische uitgeverij 2011.

De Kruif

C. de Kruif, *Onderlinge overheidsaansprakelijkheid voor schendingen van Europees recht. De complexiteit van het adagium 'de veroorzaker betaalt' in een veelzijdige rechtsorde* (diss. Leiden), Apeldoorn/Antwerpen: Maklu Uitgeverij 2012.

Kuijer

M. Kuijer, 'Artikel 5 EVRM en de (procedurele) bescherming van de psychiatrische patiënt', in: R.A. Lawson en B.E.P. Myjer (red.), *50 jaar Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens*, *NJCM-Bulletin* 2000, nr. 1, p. 61-83.

Kwakman

N.J.M. Kwakman, 'De bestuurlijke boete: publiekrechtelijke eigenrichting', *NTB* 2006, 47, p. 331-339.

Laagland, Van der Leun, Van der Meij & Leerkes

D.C. Laagland, J.P. van der Leun, P.P.J. van der Meij en A.S. Leerkes, 'Het strafrecht als vicieus sluitstuk van het beleid ten aanzien van criminele vreemdelingen. Het sluimerende probleem van de niet-uitzetbare ongewenstverklaarde vreemdeling', *DD* 2009, afl. 7/52, p. 697-724.

Lambert-Abdelgawad

E. Lambert-Abdelgawad, *The execution of judgements of the European Court of Human Rights*, Straatsburg: Council of Europe Publishing 2002.

Lamprecht

R. Lamprecht, *Ich gehe bis nach Karlsruhe. Eine Geschichte des Bundesverfassungsgericht*, München: Deutsche Verlags-Anstalt 2011.

Lanotte Van de & Haeck

J. van de Lanotte en Y. Haeck, *Handboek EVRM. Deel 1: Algemene beginselen*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2005.

Lauwaars 2008

R.H. Lauwaars, 'Institutional Structure', in: P.J.G. Kapteyn, A.M.M. McDonnell en K.J.M. Mortelmans e.a. (red.), *The Law of the European Union and the European Communities*, Austin/Boston/Chicago/New York: Kluwer Law International 2008.

Lauwaars 2010-1

R.H. Lauwaars, 'Foto-Frost', in: T.W.B. Beukers, H.J. van Harten en S. Prechal (red.), *Het recht van de Europese Unie in 50 klassieke arresten*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Lauwaars 2010-2

R.H. Lauwaars, 'Zuckerfabrik Süderdithmarschen en Soest', in: T.W.B. Beukers, H.J. van Harten en S. Prechal (red.), *Het recht van de Europese Unie in 50 klassieke arresten*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Lawson & Schermers

R.A. Lawson en H.G. Schermers, *Leading cases of the European Court of Human Rights*, Nijmegen, Ars Aequi Libri 1997.

Lawson

R.A. Lawson, 'De internationale rechter en de Nederlandse rechter', in: *Internationale recht-spraak in de Nederlandse rechtsorde* (Preadvies NJV), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998.

Leach, Hardman, Stephenson & Blitz

Ph. Leach, H. Hardman, S. Stephenson en B.K. Blitz, *Responding to Systemic Human Rights Violations. An Analysis of 'Pilot Judgements' of the European Court of Human Rights and their impact at National Level*, Antwerpen/Oxford/Portland: Intersentia 2010.

Lemmens

M.A.A.E.J. Lemmens, *De ondraaglijke werklast van de rechter. De toepassing van de pilot judgement procedure van het EHRM in het nationale recht*, Tilburg: Celsus juridische uitgeverij 2009.

Lenaerts & Corthaut

K. Lenaerts en T. Corthaut, 'Rechtsvinding door het Hof van Justitie', in: W.M.T. Keukens en M.C.A. van den Nieuwenhuizen (red.), *Raad & Daad. Over de rechtsvormende taak van de Hoge Raad*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008.

Lenaerts, Arts & Maselis

K. Lenaerts, D. Arts, I. Maselis en R. Bray (red.), *Procedural Law of the European Union*, Londen: Sweet & Maxwell 2006.

Lenaerts, Maslis & Gutman

K. Lenaerts, I. Maselis, K. Gutman en J.T. Nowak (red.), *EU Procedural Law*, Oxford: Oxford University Press 2014.

Van Lierop

W.A.J. van Lierop, 'De kloof tussen rechters en hun bestuur. Zorgen over de interne onafhankelijkheid van rechters in Nederland', *NJB* 2012, 2096, p. 2616-2619.

Limbach

J. Limbach, *Das Bundesverfassungsgericht*, München: C.H. Beck 2001.

Van der Linden

R.C.H.J. van der Linden, *Formele en materiële rechtskracht. De kleren van de keizer* (diss. Maastricht), Den Haag; Sdu uitgevers 1998.

Loeb

R.W.L. Loeb, 'Appèl op maat', in: *Beroep in herziening* (Preadvies NJV), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.

Loenen

M.L.P. Loenen, 'De SGP-discussie revisited', *NJB* 2010, 1801, p. 2269-2274.

Van Loon

O. van Loon, 'Noot bij ABRvS 4 april 2003 in zaak nr. 200206882/1, ABRvS 19 mei 2004 in zaak nr. 200308461/1 en ABRvS 19 oktober 2005 in zaak nr. 200504090/1', in: O. van Loon, C.M. Nollen en A.L.P. van Os-Ravesloot (red.), *Uitspraken onder de Loeb. Bundel aangeboden aan mr. R.W.L. Loeb ter gelegenheid van zijn afscheid als voorzitter van Kamer 4 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 31 augustus 2006*, Den Haag: Raad van State 2006.

Losecaat Vermeer

P.A.J.L. Losecaat Vermeer, 'Naar aanleiding van het Leeuwardensche vonnis over het arbitraal beding', *NJB* 1926, p. 153-158.

Loth 1998

M.A. Loth, 'Rechtspraak bij de tijd? Of de rechter verloren? Over de hiërarchisering van de rechtsprekende macht', *AA* 1998, afl. 9, p. 757-764.

Louw

R.G. Louw, *Het Nederlands hoger onderwijsrecht. Een thematisch commentaar op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek*, Leiden: Leiden University Press 2011.

Lubberdink

H.G. Lubberdink, 'Toetsing van de feitenvaststelling door de vreemdelingenrechter', *MR* 2009, nr. 2, p. 53-55.

Mak

E. Mak, 'De structuur van effectiviteit en onafhankelijkheid; Een analyse van de herziening van de Nederlandse rechterlijke organisatie in het licht van het beginsel van onafhankelijkheid', *TREMA* 2006, 9, p. 373-381.

Van Male

R.M. van Male, 'Een hardnekkig misverstand: bestuurswetgeving is niet toetsbaar door uitsluiting van beroep bij de bestuursrechter', *NTB* 2011, 11, p. 67-68.

Maris

A.G. Maris, *Grondrechten tegen, jegens en voor de overheid*, Deventer: Kluwer 2008.

Marseille

A.T. Marseille, 'Discrepantie en convergentie tussen hoogste bestuursrechters', *AA* 2005, p. 572-579.

Marseille, De Graaf & Smit

A.T. Marseille, K.J. de Graaf en A.J.H. Smit, *Ruimte voor rechtsvorming. Een onderzoek naar adequate instrumenten voor afhandeling en rechtsvorming door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Martens

S.K. Martens, 'Het Europese Hof voor de rechten van de mens en de nationale rechter', *NJCM-Bulletin* 2000, nr. 3, p. 761-770.

Van Meegen

H.J.H. van Meegen, 'Het huisverbod in handen van de familierechter', *JBplus* 2010-1, p. 1-15.

Meij 1999

A.W.H. Meij, 'Europese rechtspraak in de Nederlandse rechtspleging: impressies uit Den Haag en Luxemburg', in: *Internationale rechtspraak in de Nederlandse rechtsorde* (Preadvies NJV), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998.

Meij 2012

A.W.H. Meij, 'Zoeken naar hiërarchie: is rechtseenheid passé', *AA* 2012, p. 584-591.

Van der Meulen & Theunissen

B.J.M. van der Meulen, J.M.H.F. Theunissen (red.), *Publiekrecht in de Leer* (Tak-bundel), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008.

Michiels

F.C.M.A. Michiels, 'Bewegingen in het handhavingsrecht', *JBplus* 2012, p. 167-179.

Michiels & De Waard

F.C.M.A. Michiels en B.W.N. de Waard, *Rechterlijke toetsing van bestuurlijke punitieve sancties*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Van Mierlo

A.I.M. van Mierlo 2010 (T&C Rv), aantekening 2, onder e, bij artikel 70, Deventer: Kluwer 2010.

Mok & Tjittes

M.R. Mok en R.P.J.L. Tjittes, 'Formele rechtskracht en overheids-aansprakelijkheid', *RMThemis* 1995, p. 383-404.

Mol

M. de Mol, 'De toepassing van uniegrondrechten op nationaal recht en het allocatiebeginsel', *NJCM-Bulletin* 2013, nr. 6, p. 731-756.

Möller

J. Möller, 'Das Verhältnis zwischen Bundesverfassungsgericht und Europäischen Gerichtshof unter den Präsidenten Papier und Skouris', *NZfV* 2010-4, p. 225-228.

De Moor-van Vugt 2010

A.J.C. de Moor-van Vugt, 'Rechtseenheid als kwaliteitsvraagstuk' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.) *Bestuursrecht Harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

De Moor-van Vugt 2013

A.J.C. de Moor-van Vugt, 'Van drie naar een(heid)', *JBplus* 2013-2, p. 89-92.

Nollkaemper 2005

A. Nollkaemper, 'Internationalisering van nationale rechtspraak', in: *De nationale rechter en het internationale recht* (Mededelingen van de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht 131), Den Haag: T.M.C. Asser Press 2005.

Nollkaemper 2014

A. Nollkaemper, *Kern van het internationaal publiekrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014.

Nowak & Cariat

J.T. Nowak en N. Cariat, 'Het nieuwe Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie: een overzicht', *NTER*, 2013, nr. 1/2, p. 36-45.

Nowak, Amtenbrink, Hertogh & Wissink

T. Nowak, F. Amtenbrink, M.L.M. Hertogh en M.H. Wissink, *National Judges as European Union Judges*, Den Haag: Eleven International Publishing 2011.

Van Ooik & Prechal

R.H. van Ooik en S. Prechal, 'Het institutionele recht van de Europese Unie en de Nederlandse rechter: het acquis in een notendop', in: K.J.M. Mortelmans, R.H. van Ooik en S. Prechal, *Europees recht en de Nederlandse rechter. Verworvenheden en uitdagingen*, Deventer: Kluwer 2004.

Ortlep 2006

R. Ortlep, 'Het arrest Traghetti en een geharmoniseerd criterium voor staatsaansprakelijkheid wegens onrechtmatige rechtspraak', *NTER* 2006, 10, p. 227-230.

Ortlep 2011

R. Ortlep, *De aantasting van stabiele bestuursrechtelijke rechtsvaststellingen in het licht van het Unierecht* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 2011.

Ortlep 2013-1

R. Ortlep, 'Het 'feestje' van de rechtseenheid bij de hoogste bestuursrechters', *NJB* 2013, 2408, p. 2874-2875.

Ortlep 2013-2

R. Ortlep, 'Het arrest Byankov: specifieke Unierechtelijke plicht tot heroverweging van een in rechte onaantastbaar besluit', *NALL* 2013, juli-september.

Ortlep & Verhoeven

R. Ortlep en M. Verhoeven, 'The principle of primacy versus the principle of national procedural autonomy', *NALL* 2012, april-juni.

Ortlep & Willemsen

R. Ortlep en P.A. Willemsen, 'Gezag van gewijsde in het bestuursrecht', *NTB* 2007, 39, p. 298-306.

Den Otter

R.P. den Otter, 'Met een pokerface aan de roulettetafel. Verschillen in de beoordeling van de ontvankelijkheid door de hoogste bestuursrechters', *JBplus* 2008, p. 93-101.

Den Ouden & Tjepkema

W. den Ouden en M.K.G. Tjepkema, 'Schadevergoeding bij intrekking van begunstigende beschikkingen', *O&A* 2010, nr. 4, p. 152-173.

Den Ouden, Polak & Schuurmans

W. den Ouden, J.E.M. Polak en Y.E. Schuurmans, 'Kroniek van het algemeen bestuursrecht', *NJB* 2008, 801, p. 959-968.

Payandeh

M. Payandeh, 'Constitutional review of EU law after Honeywell: contextualizing the relationship between the German Constitutional Court and the EU Court of Justice', *SEW* 2011, p. 9-38.

Peters & Bleeker

J.A. Peters en K. Bleeker, 'Staat moet SGP aanpakken maar ook subsidiëren', *NJB* 2008, 494, p. 556-563.

Philipsen & De Wit

S. Philipsen en J.C. de Wit, 'Het Spoorwegstakingsarrest: achterhaald of actueel?', *TvCR* 2014, p. 4-26.

Pieterse & Schreinemachers

L. Pieterse en M.A. Schreinemachers, *Herziening in belastingzaken. Een analyse van de (on)mogelijkheden van herziening van rechterlijke uitspraken*, Deventer: Kluwer 2013.

Pliakos & Anagnostaras

A. Pliakos en G. Anagnostaras, 'Who is the Ultimate Arbiter? The Battle over Judicial Supremacy in EU law', *ELR* 2011, 36, p. 109-123.

Polak 1999

J.E.M. Polak, *Burgerlijke rechter of bestuurlijke rechter? De gewenste verdeling van de rechtsmacht bij: regelgeving, schadeveroorzakend overheidshandelen, tweewegenleer-vragen* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2009.

Polak 2007

J.E.M. Polak 'Klassieke onrechtmatige daadsvordering als instrument uitvoering van EG-recht' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en E. Steyger, *Europees recht effectueren. Algemeen bestuursrecht als instrument voor de effectieve uitvoering van EG-recht*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2007.

Polak 2008

J.E.M. Polak e.a., 'Overheidsaansprakelijkheid anno 2008: de stand van de rechtsontwikkeling', *O&A* 2008, 47, p. 101-126.

Polak 2009

J.E.M. Polak, 'Heesch – Van de Akker', in: T. Barkhuysen e.a. (red.), *AB Klassiek*, zesde druk, Deventer: Kluwer 2009.

Polak 2010

J.E.M. Polak, 'Rechtspraak als collectief goed', *NJB* 2011, 1257, p. 1602-1607.

Polak 2011

J.E.M. Polak, 'Effectieve geschillenbeslechting: bestuurlijke lus en andere instrumenten', *NTB* 2011, 2, p. 2-9.

De Poorter 2009

J.C.A. de Poorter, 'Kroniek Bestuursprocesrecht', *NTB* 2009, 8, p. 48-59.

De Poorter 2009-1

J.C.A. de Poorter, 'De Brummen-rechtspraak', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *JB Select* 2009, Den Haag: Sdu uitgevers 2009.

De Poorter 2009-2

J.C.A. de Poorter, 'Kroniek Bestuursprocesrecht', *NTB* 2009, 28, p. 196-205.

De Poorter 2010-1

J.C.A. de Poorter en J.H. Roelfsema, 'Kroniek Bestuursprocesrecht', *NTB* 2010, 18, p. 96-106.

De Poorter 2010-2

J.C.A. de Poorter, 'Bestuursprocesrecht', *NTB* 2010, 42, p. 275-288.

De Poorter 2012

J.C.A. de Poorter, 'Rechtseenheid in het bestuursrecht. Over concrete resultaten en institutionele vergezichten', *JBplus* 2012, p. 270-285.

De Poorter 2013

J.C.A. de Poorter, 'The role of the Administrative Jurisdiction Division of the Council of State in relation to the European Court of Human Rights' in: H.J.Th.M. van Roosmalen, B.P. Vermeulen, G.J.H. van Hoof & M. Oosting (red.), *Fundamental Rights and Principles. Liber amicorum Pieter van Dijk*, Cambridge/Antwerpen/Portland: Intersentia 2013.

De Poorter & De Graaf

J.C.A. de Poorter en K.J. de Graaf, *Doel en functie van de bestuursrechtspraak: een blik op de toekomst*, Den Haag: Raad van State 2011.

De Poorter & Pahladsingh

J.C.A. de Poorter en A. Pahladsingh, 'Rechtsvorming rond de redelijke termijn', *JBplus* 2010, p. 81-102.

Popelier

P. Popelier 'De wetgever in balans: over gewicht en tegengewichten in een constitutioneel netwerk' (www.leidenuniv.nl).

Van der Pot/Elzinga, De Lange & Hoogers

D.J. Elzinga, R. de Lange en H.G. Hoogers, *Van der Pot. Handboek van het Nederlandse staatsrecht*, Deventer: Kluwer 2014.

Prechal, Van Ooik, Jans & Mortelmans

S. Prechal, R.H. van Ooik, J.H. Jans en K.J.M. Mortelmans, *'Europeanisation' of the Law: Consequences for the Dutch Judiciary*, Den Haag: Raad voor de Rechtspraak 2005.

Pulles

G.J.W. Pulles, 'Onduidelijkheid over de rechtstreekse werking van kernbepalingen van het VN-kinderrechtenverdrag', *NJB* 2011, 173, p. 231-234.

Raad van State 2010

Jaarverslag van de Raad van State 2010.

Raad van State 2013

Jaarverslag van de Raad van State 2013.

Rafi

S. Rafi, 'De POK-toets in Europees perspectief', *A&MR* 2014, nr. 2, p. 68-79.

Van Ravels 2006

B.P.M. van Ravels, 'Schadevergoeding', *NTB* 2006, nr. 7, p. 232-247.

Van Ravels 2007-1

B.P.M. van Ravels, 'Rechtseenheid in het besluitenansprakelijkheidsrecht', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *In eenheid. Over rechtseenheid en uniforme rechtstoepassing in het bestuursrecht*, Den Haag: Sdu uitgevers 2007.

Van Ravels 2007-2

B.P.M. van Ravels, 'Schadevergoeding', *NTB* 2007, 7, p. 24-39.

Van Ravels 2009

B.P.M. van Ravels, 'Formele rechtskracht schadeveroorzakend besluit', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *JB Select 2009*, Den Haag: Sdu uitgevers 2009.

Van Ravels 2012

B.P.M. van Ravels, 'De (nabije) toekomst van de bestuursrechtelijke schadevergoeding', *JBplus* 2012, p. 150-166.

Regeerakkoord 2012

Regeerakkoord VVD-PvdA 'Bruggen slaan' van 29 oktober 2012.

Reneman 2011

A.M. Reneman, 'Het Kinderrechtenverdrag krijgt tanden. Over hoe het VN Verdrag inzake de Rechten van het Kind via het EU-recht en het EVRM binnendringt in het Nederlandse vreemdelingenrecht', *A&MR* 2011, 8, p. 349-362.

Reneman 2013

A.M. Reneman, *EU asylum procedures and the right to an effective remedy* (diss. Leiden), Leiden: BOXPress 2013.

Rogier 2003

L.J.J. Rogier, 'Enkele strafrechtelijke begrippen en beginselen in de rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep', in: R.M. van Male, H. Bolt, A.F.M. Brenninkmeijer, T. Hoogenboom, J.H. van Kreveld en H.J. Simon (red.), *Centrale Raad van Beroep 1903-2003*, Den Haag: Sdu uitgevers 2003.

Rogier 2006

L.J.J. Rogier, 'Handhaving van bestuursrecht', *NTB* 2006, 28, p. 197-209.

Rogier 2011

L.J.J. Rogier, 'De toetsing van bestuursbesluiten door de strafrechter', *DD* 2011/81, p. 1139-1153.

Roozendaal 1998

B.J.P.G. Roozendaal, *Overheidsaansprakelijkheid in Duitsland, Frankrijk en Nederland* (diss. Rotterdam), Deventer: Gouda Quint 1998.

Roozendaal 2003

B.J.P.G. Roozendaal, 'De toekomst van de formele rechtskracht', *O&A* 2003, nr. 4, p. 149-159.

Rop

A.C. Rop, 'Definitieve geschilbeslechting: over schijnbelemmeringen en de grenzen van rechterlijke verantwoordelijkheid' in: *Definitieve geschilbeslechting* (Jonge VAR-reeks 6), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Van de Sande

J.M.W. van de Sande, 'Uitzicht op een uitgebalanceerd hoger beroep in het hele bestuursrecht', *JBplus* 2013-2, p. 81-88.

Scheltema 2005

M.W. Scheltema, 'Omgangsvormen tussen hoogste rechters', *NTB* 2005, 40, p. 288-289.

Scheltema 2006

M.W. Scheltema, 'De zin van verwijzen naar rechtspraak', *NTB* 2006, 30, p. 219-224.

Scheltema 2009

M.W. Scheltema, 'Rechtsmachtverdeling en formele rechtskracht; een heldere afbakening?', *NTBR* 2009, 23, p. 182-190.

Scheltema 2010

M.W. Scheltema, *Bestuursrechtelijke geldschulden*, Deventer: Kluwer 2010.

Van Schendel

W.A.M. van Schendel, 'De Hoge Raad in 2010', in: A.M. Hol, I. Giesen en F.G.H. Kristen (red.) *De Hoge Raad in 2025 Contouren van de toekomstige cassatierechtspraak*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Schermers & Waelbroeck

H.G. Schermers en D.F. Waelbroeck, *Judicial Protection in de European Union*, Den Haag/London/New York: Kluwer Law International 2001.

Schlaich/Korioth

S. Korioth, *Dr. Klaus Schlaich Das Bundesverfassungsgericht. Stellungen, Verfahren, Entscheidungen*, München: C.H. Beck 2010.

Schlössels & Zijlstra

R.J.N. Schlössels en S.E. Zijlstra, *Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat*, Deventer: Kluwer 2010.

Schlössels 2007

R.J.N. Schlössels, 'Eenheid van onrechtmatigheid? Het onrechtmatigheidsbegrip in het bestuursrecht: over rechtsinbreuk, illusies van rechtseenheid en het Schutznormvereiste' in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *In eenheid. Over rechtseenheid en uniforme rechtstoepassing in het bestuursrecht*, Den Haag: Sdu uitgevers 2007.

Schlössels 2012

R.J.N. Schlössels, 'De derde fase: aftrap voor de finale?', *Gst.* 2012/118, 7380, p. 591.

Schlössels e.a.

R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *In eenheid. Over rechtseenheid en uniforme rechtstoepassing in het bestuursrecht*, Den Haag: Sdu uitgevers 2007.

Schokkenbroek

J.G.C. Schokkenbroek, *Toetsing aan de vrijheidsrechten van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Een onderzoek naar de toetsing aan de beperkingsclausules bij de Europese vrijheidsrechten in de Europese en Nederlandse rechtspraak* (diss. Leiden), Zwolle: Tjeenk Willink 1996.

Schreuder-Vlasblom 2006

M. Schreuder-Vlasblom, 'Naar een voltooid appel; de bijdrage van het vreemdelingenappel aan de verdere ontwikkeling van het algemene bestuursrechtelijke hoger beroep', in: *Grievens in het bestuursprocesrecht. Het grievenstelsel in het licht van 5 jaar Vreemdelingenwet 2000 en het algemeen bestuursrecht*, Den Haag: Raad van State 2006.

Schreuder-Vlasblom 2013

M. Schreuder-Vlasblom, *Rechtsbescherming en bestuurlijke voorprocedure*, Deventer: Kluwer 2013.

Schueler 2012

B.J. Schueler, 'Waar zit de bestuursrechter van de toekomst?', *NJB* 2012, p. 1458-1461.

Schueler 2014-1

B.J. Schueler, *Integratie van de bestuursrechtspraak*, Universiteit Utrecht, Montaigne Centrum voor Rechtspleging en Conflictoplossing.

Schueler 2014-2

B.J. Schueler, 'Een overzichtelijke, onafhankelijke eenheid? Over integratie van de bestuursrechtspraak', *NTB* 2014/20, p. 157-165.

Schutgens & Sillen

R.J.B. Schutgens en J.J.J. Sillen, 'De SGP, het rechterlijk bevel en het kiesrecht', *NJB* 2010, 855, p. 1114-1117.

Schutgens 2006

R.J.B. Schutgens, 'Het rechtsgevolg van onverbindendverklaring: naar een stelsel van materiële vernietiging', *RMThemis*, 2006-3, p. 96-105.

Schutgens 2009

R.J.B. Schutgens, *Onrechtmatige wetgeving* (diss. Katholieke Universiteit Nijmegen), Deventer: Kluwer 2009.

Schuurmans 2005

Y.E. Schuurmans, *Bewijslastverdeling in het bestuursrecht. Zorgvuldigheid en bewijsvoering bij beschikkingen* (diss. Amsterdam, VU), Leiden, Kluwer: 2005.

Schuurmans 2007

Y.E. Schuurmans, 'De toetsing van feitenvaststelling in Europees perspectief' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en E. Steyger, *Europees recht effectueren. Algemeen bestuursrecht als instrument voor de effectieve uitvoering van EG-recht*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2007.

Schuurmans 2013

Y.E. Schuurmans, 'Massale procedures in het bestuursrecht', *NJB* 2013, 1251, p. 1314-1323.

Schuurmans & Voermans

Y.E. Schuurmans en W.J.M. Voermans, 'Artikel 8:2 Awb: weg ermee!' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.) *Bestuursrecht Harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Van der Schuyff

G. van der Schuyff, *Judicial review of legislation. Constitutionalism Personified in the United Kingdom, the Netherlands and South Africa* (diss. Leiden), Heidelberg: Springer 2010.

Senden

H.C.K. Senden, *Interpretation of Fundamental Rights in a Multilevel Legal System. An analysis of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union* (diss. Leiden), Cambridge/Antwerpen/Portland: Intersentia 2011.

Shany

Y. Shany, *Regulating Jurisdictional Relations Between National and International Courts*, Oxford: Oxford University Press 2007.

Sillen 2009

J.J.J. Sillen, 'Formele rechtskracht en de strafrechter', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *JB Select 2009*, Den Haag: Sdu uitgevers 2009.

Sillen 2010

J.J.J. Sillen, *Rechtsgevolgen van toetsing van wetgeving* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 2010.

Sillen 2012

J.J.J. Sillen, 'Het Bundesverfassungsgericht, Europa en het ESM', *NJB* 2012, 2413, p. 2946-2953.

Simon

H.J. Simon, 'Het griffierecht en toegang tot de rechter', in: T. Hoogenboom, M.M. van der Kade, T.L. de Vries en B.C. Rog (red.), *In vele kwaliteiten* (Van Leeuwen-bundel), (www.rechtspraak.nl/Organisatie/CRvB/OverDeCRvB/Publicaties/Documents/CRvB%205.0.3%20Liber%20amicorum.pdf).

Simon 2008

H.J. Simon, 'Artikel 6, eerste lid, van het EVRM en de heffing van griffierecht', in: M.A. Heldeweg, B.J.M. van der Meulen, J.M.H.F. Theunissen (red.), *Publiekrecht in de Leer* (Tak-bundel), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2008.

Smulders

A.A.M.J. Smulders, 'Asiel is als Tilburg. De bewijslastverdeling in asielzaken en de rol van de rechter', *TREMA* 2013, p. 321-328.

Spijkerboer

T.P. Spijkerboer, 'Het debat over het Europese Hof voor de Rechten van de Mens', *NJB* 2012, 242, p. 257-262.

Steiger

H. Steiger, 'The Relationship of German National Law with Public International Law and with European Community Law', in: T.A.J.A. Vandamme en J-H. Reestman (red.), *Ambiguity in the Rule of Law*, Europa Law Publishing 2001.

Stijnen

R. Stijnen, *Rechtsbescherming tegen bestraffing in het strafrecht en het bestuursrecht. Een rechtsvergelijking tussen het Nederlandse strafrecht en bestraffende bestuursrecht, mede in Europees perspectief* (diss. Rotterdam), Deventer: Kluwer 2011.

Stone Sweet

A. Stone Sweet, 'The European Court of Justice and the judicialization of EU governance', *LREG* 2010-2, p. 5-38.

Teuben 2004

K. Teuben, *Rechttersregelingen in het burgerlijk (proces)recht* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2004.

Theunissen 2008

J.M.H.F. Theunissen, 'De ironie van de SGP-vrouwenzaak', *NJB* 2008, 1220, p. 1524-1535.

Theunissen 2010

J.M.H.F. Theunissen 'De SGP-vrouwenzaak', *NJB* 2010, 321, p. 417-418.

Timmermans 2012-1

C.W.A. Timmermans, 'Voorrang van het Unierecht door multilevel rechterlijke samenwerking', *SEW* 2012-2, p. 50-55.

Timmermans 2013

C.W.A. Timmermans, 'Fundamental Rights Protection in Europe before and after accession of the European Union to the European Convention on Human Rights' in: H.J.Th.M. van Roosmalen, B.P. Vermeulen, G.J.H. van Hoof & M. Oosting (red.), *Fundamental Rights and Principles. Liber amicorum Pieter van Dijk*, Cambridge/Antwerpen/Portland: Intersentia 2013.

Timmermans 2009

L.J.M. Timmermans, 'Herhaalde aanvraag', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *JB Select 2009*, Den Haag: Sdu uitgevers 2009.

Timmermans 2012-2

L.M.J. Timmermans, 'Kroniek Algemeen bestuursrecht' *Gst.* 2012/9, 7364, p. 38-50.

Treffers 2004

J.G. Treffers, 'De Awb om de praktijk van de CRvB' in: *Tien jaar JB en Awb*, Den Haag 2004.

Treffers 2007

J.G. Treffers, 'Rechtseenheid in het bestuursrechtelijk appel. Of: hoe ver het moet en hoe ver het kan', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *In eenheid. Over rechtseenheid en uniforme rechtstoepassing in het bestuursrecht*, Den Haag: Sdu uitgevers 2007.

Uzman

J. Uzman, *Constitutionele remedies bij schending van grondrechten. Over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abtineren en de dialoog tussen rechter en wetgever* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2013.

Uzman, Barkhuysen & Van Emmerik

J. Uzman, T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik, 'The Dutch Supreme Court: A Reluctant Positive Legislator?', *EJCL*, vol 14.3, December 2010.

VAR-Commissie Rechtsbescherming

Commissie Rechtsbescherming van de Vereniging voor Bestuursrecht VAR, *De toekomst van de rechtsbescherming tegen de overheid; van toetsing naar geschilbeslechting*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2004.

Van der Veen 2009

G.A. van der Veen, 'De Hoge Raad en de formele rechtskracht. De stand van zaken', *JBplus* 2009-1, p. 3-17.

Van der Velde

J. van der Velde, *Grenzen aan het toezicht op de naleving van het EVRM* (diss. Leiden), Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 1997.

Venice Commission 2002

Venice Commission Opinie no. 209/2002 over de *Implementation of the judgements of the European Court of Human Rights* van 18 december 2002, CDL-AD (2002)34.

Verbeek 2012

J.L. Verbeek, 'Twee procedures, twee werkelijkheden? Feitenvaststelling bij samenloop van strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving', *JBplus* 2012, p. 31-45.

Verbeek 2013

J.L. Verbeek, 'Bestuursrechtelijke rechtseenheid vergt cassatie. Al is het alleen in het belang der wet', *NJB* 2013, 496, p. 604-605.

Verburg

D.A. Verburg, 'De bestuursrechter: van des werkmans beste raadsman tot bewijsrechtelijke spelverdeler – 15 jaar bewijsrecht onder de Awb', in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.), *Bestuursrecht Harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Verheij 2005

N. Verheij, *Relatief onaantastbaar* (oratie Maastricht), Maastricht: Universiteit Maastricht 2005.

Verheij 2013

N. Verheij, 'Fiscale eigenwijsheden', *NTB* 2013, 6, p. 45-47.

Verhey

L.F.M. Verhey, 'De rechter en politieke partijen: Ruimte voor rechterlijk activisme' in: C.M. Zoethout, J.H. Reestman en A.J. Nieuwenhuis (red.), *Rechterlijk activisme. Opstellen aangeboden aan prof. mr. J.A. Peters*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2011.

Verhey & Verheij

L.F.M. Verhey en N. Verheij, 'De macht van de marktmeesters', Preadvies NJV, Deventer: Kluwer 2005.

Vermeulen & Poot

B.P. Vermeulen en M.R. Poot, 'De Awb en het onderwijsrecht' in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.), *Bestuursrecht Harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Vermeulen & Zoontjes

B.P. Vermeulen en P.J.J. Zoontjes, 'Het 'algemene' bestuursrecht en het 'bijzondere' onderwijsrecht', in: *De Awb en de bijzondere wetgeving*, pre-advies VAR 2000, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000.

Vermeulen

E.M. Vermeulen, 'Het gemeenschapsrecht en de formele rechtskracht van Awb-besluiten', *JBplus* 2002, p. 38-48.

Verschaeren & Peeters

N. Verschaeren en M.J.M. Peeters, 'Vreemdelingrechtelijke verweren in een strafzaak', *JNVR* 2013, 19, p. 229-238.

Verslag Commissie juridische zaken EP 1997

Verslag van de Commissie juridische zaken en rechten van de burger van het Europees Parlement van 24 september 1997 over de relatie tussen het volkenrecht, het Gemeenschapsrecht en het constitutioneel recht van de lidstaten (www.europarl.europa.eu).

Versteeg

A.J.H.W.M. Versteeg, *Verdeling van rechtsmacht* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 1987

De Vries

J. de Vries, 'Artikel 4:6 Awb: enkele beschouwingen over de jurisprudentie van de bestuursrechters', *Gst.* 2002, 7172, p. 521-528.

De Vries Robbé

J.G. de Vries Robbé, 'Bestuursrechtspraak op koers' in: *Beroep in herziening* (Preadvies NJV), Deventer: Tjeenk Willink 1997.

Van der Vugt & Zadelhoff

M.A. van der Vugt en G.F.W. Zadelhoff, 'Artikel 1F Vluchtelingenverdrag en de vervolging van internationale misdrijven in Nederland. Over verschillen tussen toepassing van artikel 1F VV en strafvervolging', *JNVR* 2013, 2, p. 97-108.

De Waele 2009

H.C.F.J.A. de Waele, *Rechterlijk activisme en het Europees Hof van Justitie* (diss. Nijmegen), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2009.

De Waele 2010

H.C.F.J.A. de Waele, 'Karlsruhe über Alles – Europese integratie, constitutionele toetsing volgens het Duitse Bundesverfassungsgericht', *RMThemis* 2010, p. 51-62.

Wallace

S. Wallace, 'Much ado about nothing? The pilot judgement procedure at the European Court of Human Rights', *EHRLR* 2011, 1, p. 71-81.

Weiler

J.H.H. Weiler, 'Revisiting *Van Gend en Loos*: Subjectifying and Objectifying the Individual', in: 50th Anniversary of the judgement in *Van Gend en Loos*: Luxembourg: Hof van Justitie 2013.

Wenders

D.W.M. Wenders, 'Doorwerking van de beginselen van behoorlijke rechtspleging in de bestuurlijke voorprocedures en de harde knip van de bestuursrechter', *JBplus* 2011-3, p. 159-184.

De Wet

E. de Wet, 'The Reception Process in the Netherlands and Belgium', in: H. Keller en A. Stone Sweet (red.), *A Europe of Rights; The Impact of the ECHR on National Legal Systems*, Oxford: Oxford University Press 2008.

Widdershoven & Ortlep

R.J.G.M. Widdershoven en R. Ortlep, 'Schendingen van EG-recht door rechters', *O&A* 2004, nr. 2, p. 34-48.

Widdershoven 1996

R.J.G.M. Widdershoven, 'Kroniek Bestuursprocesrecht', *NTB* 1996, p. 269-281.

Widdershoven 1997

R.J.G.M. Widdershoven, 'Formele waarheid en bepalingen van openbare orde', *NTB* 1997, p. 67.

Widdershoven 2005

R.J.G.M. Widdershoven, 'Keuzes bij de invoering van belastingrechtspraak in twee feitelijke instanties', *Weekblad Fiscaal Recht* 2005, p. 162-166.

Widdershoven 2011

R.J.G.M. Widdershoven, 'Cassatie in bestuursrechtspraak', in: A.M. Hol, I. Giesen en F.G.H. Kristen (red.), *De Hoge Raad in 2025 Contouren van de toekomstige cassatierechtspraak*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Widdershoven & Verhoeven

R.J.G.M. Widdershoven en M.J.M. Verhoeven, *Evaluatie belastingrechtspraak in twee instanties*, Den Haag: Sdu uitgevers 2010.

Widdershoven e.a. 2001

R.J.G.M. Widdershoven e.a., *Hoger beroep*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001.

Widdershoven e.a. 2003

R.J.G.M. Widdershoven (red.), *AB Klassiek*, vijfde druk, Deventer: Kluwer 2003.

Van der Wiel

B.T.M. van der Wiel, 'Derdenwerking van rechterlijke uitspraken', *NJB* 2013, 671, p. 792-796.

Van Wijk/Konijnenbelt & Van Male

W. Konijnenbelt en R.M. van Male, *H.D. van Wijk Hoofdstukken van Bestuursrecht*, Deventer: Kluwer 2014.

Willems-Dijkstra & Den Hollander

T.A. Willems-Dijkstra en M.P. den Hollander, 'De kinderrechter in de Wet op de jeugdzorg. Bestuursrechter of civiele rechter?', *TREMA* 2012-3, p. 71-75.

Wouters, Nollkaemper & De Wet

J. Wouters, A. Nollkaemper en E. de Wet (red.), *The Europeanisation of International Law. The Status of International Law in the EU and its Member States*, Den Haag: TMC Asser Press 2008.

Zwaak 1999

L.F. Zwaak, 'The implementation of decisions of the supervisory organs under the European Convention on Human Rights', in: T. Barkhuysen, M.L. van Emmerik, en P.H.P.H.M.C. van Kempen (red.), *The execution of Strasbourg and Geneva human rights decisions in the national legal order*, Den Haag/Boston/London: Martinus Nijhoff Publishers 1999.

Zwaak 2006-2

L.F. Zwaak, 'The Procedure Before the European Court of Human Rights', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

Zwaak 2006-1

L.F. Zwaak, 'General Survey of the European Convention', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention on Human Rights*, Antwerpen/Oxford: Intersentia 2006.

Zwart

F.P. Zwart, 'Vijftien jaar Algemene wet bestuursrecht: een alternatieve evaluatie', *TREMA* 2010, nr. 1, p. 22-25.

Jurisprudentieoverzicht

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

ABRvS 23 maart 1995, *AB* 1996/262, m.nt. P.J.J. van Buuren
ABRvS 4 april 1995, *BR* 1996/406, m.nt. P.C.E. van Wijmen
ABRvS 1 juni 1995, *AB* 1995/450, m.nt. P.J. Stolk
ABRvS 30 augustus 1996, *AB* 1997/42, m.nt. N. Verheij
ABRvS 7 oktober 1996, *JB* 1996/245
ABRvS 12 december 1996, *JB* 1997/83
ABRvS 6 mei 1997, *AB* 1997/229, m.nt. P.J.J. van Buuren
ABRvS 4 september 1997, *AB* 1997/384, m.nt. A.F.M. Brenninkmeijer
ABRvS 3 oktober 1997, *JB* 1997/283, m.nt. M. de Werd
ABRvS 18 december 1997, *AB* 1998/141, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 14 januari 1999, *NA* 1999/60
ABRvS 11 februari 1999, *NA* 1999/111
ABRvS 3 juni 1999, *JB* 1999/167, m.nt. E. van der Linde
ABRvS 22 oktober 1999 in zaak nr. E04.99.0054 (niet gepubliceerd)
ABRvS 28 december 1999, *AB* 2000/150, m.nt. A.A.J. de Gier
ABRvS 22 februari 2000, *AB* 2001/211
ABRvS 11 juli 2000, *AB* 2000/334, m.nt. A.B. van Blomberg
ABRvS 8 mei 2001, *AB* 2001/291, m.nt. L.J.A. Damen
ABRvS 12 september 2001, *AB* 2002/4, m.nt. S.E. Zijlstra
ABRvS 12 september 2001, *AB* 2002/78, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 21 november 2001, *AB* 2002/183, m. nt. A.M.L. Jansen
ABRvS 16 januari 2002 in zaak nr. 200103241/1 (niet gepubliceerd)
ABRvS 6 februari 2002, *AB* 2002/257, m.nt. C.M. Bitter
ABRvS 13 maart 2002 in zaak nr. 200102040/1 (niet gepubliceerd)
ABRvS 22 maart 2002, *Gst.* 2002, 7162-2, m.nt. J. de Vries
ABRvS 2 oktober 2002, *RZA* 2002/205
ABRvS 23 oktober 2002, *AB* 2003/303, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven en P.A. Willems
ABRvS 27 januari 2003, *AB* 2003/286, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 4 april 2003, *AB* 2003/315, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 24 april 2003, *AB* 2003/316, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 25 juni 2003, *AB* 2004/81, m.nt. A.R. Neerhof
ABRvS 6 augustus 2003, *AB* 2003/355, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven en P.A. Willems
ABRvS 26 september 2003 in zaak nr. 200305516/1 (niet gepubliceerd)
ABRvS 29 oktober 2003, *AB* 2003/463, m.nt. P.J. Stolk
ABRvS 18 november 2003 in zaak nr. 200305931/1 (niet gepubliceerd)
ABRvS 19 mei 2004 in zaak nr. 200308461/1
ABRvS 28 juni 2004, in zaak nr. 200401892/1 (niet gepubliceerd)
ABRvS 15 september 2004, *Gst.* 2005/39, m.nt. J.M.H.F. Theunissen en J.W.A. Fleuren
ABRvS 23 september 2004, *JV* 2004/449, m.nt. P. Boeles
ABRvS 10 november 2004, *AB* 2004/426, m.nt. P.J. Stolk
ABRvS 28 januari 2005, *AB* 2005/250, m.nt. A. van Hall
ABRvS 8 april 2005, *ECLI:NL:RVS:2005:AT4112*
ABRvS 4 mei 2005, *ECLI:NL:RVS:2005:AT5088*
ABRvS 27 juni 2005, *JV* 2005/375, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 13 september 2005, *JV* 2005/409, m.nt. T.P. Spijkerboer

ABRvS 30 september 2005, *JV* 2005/441
ABRvS 19 oktober 2005 in zaak nr. 200504090/1
ABRvS 19 oktober 2005, *AB* 2006/195, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 16 november 2005, *AB* 2006/124, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 22 februari 2006, *JV* 2006/132
ABRvS 27 april 2006 in zaak nr. 200510010/1
ABRvS 4 mei 2006, *JV* 2006/246, m.nt. T.P. Spijkerboer
ABRvS 17 mei 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AX2126
ABRvS 13 juli 2006, *RV* 2006/77, m.nt. F.T. Groenewegen
ABRvS 19 juli 2006, *AB* 2007/41, m.nt. B.P. Vermeulen
ABRvS 6 september 2006, *AB* 2006/358, m.nt. J.J.J. Sillen
ABRvS 29 september 2006, *AB* 2006/402, m.nt. I. Sewandono
ABRvS 30 oktober 2006 in zaak nr. 200603444/1
ABRvS 21 november 2006, *AB* 2007/80, m.nt. P.J. Stolk
ABRvS 15 februari 2007, *AB* 2007/118, m.nt. I. Sewandono
ABRvS 28 februari 2007, *AB* 2007/183, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
ABRvS 14 maart 2007, *AB* 2007/213, m.nt. A.M.L. Jansen
ABRvS 13 juni 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA7088
ABRvS 9 oktober 2007 in zaak nr. 200706061/2
ABRvS 16 oktober 2007, *JV* 2007/534
ABRvS 19 november 2007 in zaak nr. 200706061/3
ABRvS 5 december 2007, *AB* 2008/35, m.nt. R.J.B. Schutgens en J.J.J. Sillen
ABRvS 13 februari 2008, *JB* 2008/72
ABRvS 28 januari 2008, *JV* 2008/118
ABRvS 6 maart 2008, *JV* 2008/169, m.nt. B.K. Olivier
ABRvS 19 maart 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BC7109
ABRvS 14 april 2008 in zaak nr. 200800245/2
ABRvS 6 juni 2008 in zaak nr. 200801200/2
ABRvS 10 juli 2008, *AB* 2008/270, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 30 juli 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD8920
ABRvS 1 augustus 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BE2718
ABRvS 14 augustus 2008 in zaak nr. 200903993/1/V2
ABRvS 24 september 2008 in zaak nr. 200805132/1
ABRvS 1 oktober 2008 in zaak nr. 200802209/1
ABRvS 27 november 2008, *JV* 2009/50
ABRvS 3 december 2008, *RV* 2008/72, m.nt. K.E. Geertsema
ABRvS 24 december 2008, *AB* 2010/16, m.nt. A.M.L. Jansen
ABRvS 21 januari 2009, *JOM* 2009/862
ABRvS 28 januari 2009, *AB* 2009/62, m.nt. A. van Hall
ABRvS 4 februari 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BH1887
ABRvS 9 februari 2009, *RV* 2009/49, m.nt. W.L.M. Fleuren
ABRvS 18 februari 2009, *AB* 2009/164, m.nt. B.W.N. de Waard
ABRvS 4 maart 2009, *AB* 2009/236, m.nt. T. Barkhuysen en W. den Ouden
ABRvS 12 maart 2009, *AB* 2009/207, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 31 maart 2009 in zaak nr. 200808701/1/V2
ABRvS 15 april 2009, *AB* 2009/163, m.nt. B.W.N. de Waard
ABRvS 22 april 2009, *JB* 2009/263
ABRvS 7 mei 2009, *JV* 2009/266
ABRvS 4 juni 2009, *AB* 2009, 248, m.nt. redactie
ABRvS 17 juni 2009, *JV* 2009/324
ABRvS 24 juni 2009, *AB* 2009/336, m.nt. A.T. Marseille
ABRvS 8 juli 2009, *AB* 2009/392, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 2 september 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ6690
ABRvS 5 augustus 2009, *JB* 2009/200
ABRvS 21 oktober 2009, *AB* 2010/339, m.nt. A.M.L. Jansen

ABRvS 2 december 2009, *AB* 2010/179, m.nt. G.A.C.M. van Ballegooij en P. van Duijvenvoorde
ABRvS 27 januari 2010, *JB* 2010/61, m.nt. A.J. Bok
ABRvS 3 februari 2010, *AB* 2010/309, m.nt. L.J.A. Damen
ABRvS 5 februari 2010 in zaak nr. 200903826/1/V3
ABRvS 17 februari 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL4163
ABRvS 3 maart 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BZ6235
ABRvS 11 maart 2010, *JV* 2010/161
ABRvS 17 maart 2010, *JB* 2010/112, m.nt. J.J.J. Sillen
ABRvS 7 april 2010, *AB* 2010/206, m.nt. F.M.J. den Houdijker
ABRvS 4 mei 2010, *AB* 2010/160, m.nt. O.J.D.M.L. Jansen
ABRvS 12 mei 2010, *RV* 2010/50, m.nt. T. de Lange
ABRvS 14 juli 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BN1136
ABRvS 16 juli 2010, *AB* 2010/209, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 22 juli 2010, *RV* 2010/60, m.nt. M. Wijngaarden
ABRvS 5 augustus 2010 in zaak nr. 201000784/1/V3
ABRvS 1 september 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BN5687
ABRvS 7 oktober 2010, *RV* 2010/86, m.nt. G.N. Cornelisse
ABRvS 14 oktober 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM1022
ABRvS 27 januari 2011, *AB* 2011/105, m.nt. P.J. Stolk
ABRvS 13 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1073
ABRvS 2 mei 2011, *RV* 2011/65, m.nt. P. Boeles
ABRvS 10 mei 2011, *AB* 2011/159, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 4 juli 2011, *RV* 2011/66, m.nt. M. Reneman
ABRvS 14 juli 2011 in zaak nr. 201002796/1/V3
ABRvS 21 september 2011, *AB* 2011/299, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 26 oktober 2011, *JV* 2010/506
ABRvS 14 november 2011 in zaak nr. 201113076/1/V2
ABRvS 16 november 2011, *JV* 2012/22
ABRvS 7 december 2011, *AB* 2012/34, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 16 februari 2012 in zaak nr. 201113076/1/V2
ABRvS 22 maart 2012, *JV* 2012/213
ABRvS 10 mei 2012 in zaak nr. 201106557/1/V2
ABRvS 23 mei 2012, *AB* 2013/354, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 6 juni 2012 in zaak nr. 201111282/1/V4
ABRvS 6 juni 2012 in zaak nr. 201200579/1/V2
ABRvS 11 juli 2012, *AB* 2013/40, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 1 augustus 2012, *JV* 2012/480
ABRvS 28 september 2012, *AB* 2013/183, m.nt. A.M. Klingenberg
ABRvS 21 februari 2013, *JV* 2013/167, m.nt. F. Fonville
ABRvS 6 maart 2013, *AB* 2014/267, m.nt. R. Stijnen
ABRvS 1 mei 2013, *AB* 2013/345, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 22 mei 2013, *AB* 2013/350, m.nt. T. de Lange
ABRvS 23 mei 2013, *JV* 2013/262, m.nt. H. Battjes
ABRvS 11 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:320
ABRvS 26 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:527
ABRvS 18 september 2013, *AB* 2014/163, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 24 december 2013, *JV* 2014/74, m.nt. C.A. Groenendijk
ABRvS 15 januari 2014, *AB* 2014/97, m.nt. R. Ortlep
ABRvS 20 januari 2014, *JV* 2014/94
ABRvS 19 februari 2014, *JV* 2014/110
ABRvS 2 april 2014, *NJB* 2014/828
ABRvS 18 februari 2014, *JV* 2014/148, m.nt. H. Battjes
ABRvS 29 januari 2014, *AB* 2014/115, m.nt. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik
ABRvS 21 mei 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1786
ABRvS 27 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2427

ABRvS 23 juni 2014, *JV* 2014/268
 ABRvS 30 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2483
 ABRvS 2 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2442
 ABRvS 9 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2561
 ABRvS 6 augustus 2014, ECLI:NL:RVS:2951
 ABRvS 3 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3303

Vz. ABRvS 23 april 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM2616
 Vz. ABRvS 30 september 2010 in zaak nr. 201008030/1/M1 e.v.
 Vz. ABRvS 3 december 2012, *AB* 2013/94, m.nt. A.P.W. Duijkersloot

Centrale Raad van Beroep:

CRvB 30 maart 1995, *AB* 1995/334, m.nt. R.M. van Male
 CRvB 11 januari 1996, *JB* 1996/37
 CRvB 4 februari 1997, *JB* 1997/52
 CRvB 6 maart 1997, *AB* 1997, 225
 CRvB van 7 augustus 1997, *MRT* 2012, afl. 6, p. 270-274, m.nt. A.F. Vink
 CRvB 24 februari 1998, *AB* 1998/177, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 14 oktober 1999, *AB* 2000/41, m.nt. H.Ph.J.A.M. Hennekens
 CRvB 29 februari 2000, *AB* 2000/443, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 19 juli 2001, *JB* 2001/253, m.nt. J.H. Keinemans
 CRvB 24 januari 2002, *AB* 2002/140, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 14 februari 2002, *AB* 2002/239, m.nt. W.J.M. Voermans
 CRvB 7 oktober 2003, *AB* 2004/12, m.nt. A.T. Marseille
 CRvB 4 december 2003, *AB* 2004/125, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 29 april 2004, ECLI:NL:CRVB:2004:AO9462
 CRvB 12 oktober 2004, *RSV* 2005/19
 CRvB 29 maart 2005, *Gst.* 2005/130, m.nt. J.W.A. Fleuren
 CRvB 8 april 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AT4112
 CRvB 8 augustus 2005, *RSV* 2005/268, m.nt. R. Stijnen
 CRvB 15 november 2005, *Gst.* 2006/105, m.nt. J.J.J. Sillen
 CRvB 24 januari 2006, *Gst.* 2006/35, m.nt. J.W.A. Fleuren
 CRvB 31 januari 2006, *JWWB* 2006/86
 CRvB 14 februari 2006, *AB* 2006/363, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 3 maart 2006, *AB* 2006/371, m.nt. A.T. Marseille
 CRvB 6 april 2006, *TAR* 2006/166
 CRvB 13 juli 2006, *TAR* 2006/159, m.nt. G.L. Coolen
 CRvB 10 oktober 2006, *JB* 2007/15
 CRvB 17 november 2006, *AB* 2007/57, m.nt. R. Ortlep
 CRvB 16 januari 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:AZ7205
 CRvB 6 maart 2007, *JB* 2007/94
 CRvB 13 maart 2007, *JB* 2007/108
 CRvB 31 december 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BC2073
 CRvB 28 augustus 2008, *AB* 2010/17, m.nt. A.M.L. Jansen
 CRvB 13 januari 2009, *AB* 2009/242, m.nt. R. Ortlep
 CRvB 11 februari 2009, *AB* 2009/135, m.nt. A.T. Marseille
 CRvB 5 februari 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BH2851
 CRvB 5 maart 2009, *TAR* 2009/112
 CRvB 27 maart 2009, *JB* 2009/147
 CRvB 8 juli 2009, *AB* 2009/379, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 1 september 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BJ6780
 CRvB 7 september 2009, *AB* 2010/46, m.nt. H.E. Bröring
 CRvB 24 november 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BK4530
 CRvB 21 januari 2010, *JB* 2010/73
 CRvB 26 januari 2010, *USZ* 2010/79

CRvB 3 februari 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BL3961
CRvB 19 februari 2010, AB 2010/199, m.nt. H.E. Bröring
CRvB 30 maart 2010, USZ 2010/165
CRvB 29 juni 2010, USZ 2010/257
CRvB 17 augustus 2010, RSV 2010/266
CRvB 6 januari 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:PB0348
CRvB 4 mei 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3857
CRvB 23 juni 2011, AB 2011/207, m.nt. R. Ortlep
CRvB 30 augustus 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR7047
CRvB 8 september 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BS1176
CRvB 14 september 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BT1759
CRvB 3 februari 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BV0768
CRvB 9 augustus 2013, AB 2013/364, m.nt. R. Ortlep
CRvB 3 april 2013, ECLI:NL:CRVB:2013:BZ6213
CRvB 18 april 2013, AB 2014/101, m.nt. B. van der Vorm
CRvB 4 juni 2013, AB 2013/330, m.nt. R. Ortlep
CRvB 3 juli 2013, AB 2013/320, m.nt. R. Ortlep (overzichtsnoot)
CRvB 27 juni 2013, AB 2013/351, m.nt. M.B. de Witte-van den Haak
CRvB 21 november 2013, AB 2014/102, m.nt. B. van der Vorm
CRvB 25 november 2013, AB 2014/61, m.nt. R. Ortlep
CRvB 1 april 2014, USZ 2014/163
CRvB 5 augustus 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2644
CRvB 19 augustus 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2769
CRvB 23 juli 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2489

voorzieningenrechter CRvB 3 november 2009, MRT 2011, p. 361-362, m.nt. K.J. Kraan

College van Beroep voor het bedrijfsleven:

CBb 7 december 1999, AB 2000/102, m.nt. J.H. van der Veen
CBb 3 augustus 2001, ECLI:NL:CBB:2001:AB5295
CBb 3 augustus 2001, ECLI:NL:CBB:2001:AB5288
CBb 3 augustus 2001, AB 2001/387, m.nt. J.H. van der Veen
CBb 19 september 2001, ECLI:NL:CBB:2001:AD3785
CBb 13 januari 2004, AB 2004/111, m.nt. J.H. van der Veen
CBb 28 december 2005, ECLI:NL:CBB:2005:AV0038
CBb 8 november 2006, AB 2007/7, m.nt. I. Sewandono
CBb 3 januari 2008, ECLI:NL:CBB:2008:BC2482
CBb 28 februari 2008, AB 2008/139, m.nt. R. Ortlep en O.J.D.M.L. Jansen
CBb 3 juli 2008, AB 2009/177, m.nt. G.J.M. Cartigny
CBb 3 juli 2008, AB 2009/305, m.nt. I. Sewandono
CBb 26 maart 2009, AB 2009/355, m.nt. R. Ortlep
CBb 9 april 2009, PJ 2009/102
CBb 16 november 2010, AB 2011/51, m.nt. R. Ortlep
CBb 2 maart 2011, AB 2011/100, m.nt. R. Ortlep
CBb 19 januari 2012, AB 2012/159, m.nt. O.J.D.M.L. Jansen
CBb 29 juni 2012, ECLI:NL:CBB:2012:BX0316
CBb 29 juni 2012, ECLI:NL:CBB:2012:BW9888
CBb 21 december 2012, ECLI:NL:CBB:2012:BZ1723
CBb 8 februari 2013, JBO 2013/57, m.nt. D. van der Meijden
CBb 6 november 2013, ECLI:NL:CBB:2013:226

Hoge Raad:

HR 31 december 1915, NJ 1916, p. 407
HR 1 maart 1918, NJ 1918, p. 440

HR 10 juni 1919, *NJ* 1919, p. 647
HR 10 juni 1919, *NJ* 1919, p. 650
HR 18 augustus 1944, *NJ* 1944/45, 598
HR 24 januari 1969, *NJ* 1969/316, m.nt. H. Drion
HR 19 november 1976, *NJ* 1979/216, m.nt. M. Scheltema
HR 13 maart 1981, *NJ* 1981/635, m.nt. C.J.H. Brunner
HR 28 mei 1982, *NJ* 1984/34
HR 4 februari 1983, *NJ* 1985/21, m.nt. M. Scheltema
HR 1 juli 1983, *NJ* 1984/360, m.nt. M. Scheltema
HR 24 februari 1984, *NJ* 1984/669, m.nt. J.A. van Borman
HR19 februari 1985, *MenR* 1985, nr. 80
HR 22 november 1985, *NJ* 1986/722, m.nt. M. Scheltema
HR 16 mei 1986, *NJ* 1986/72, m.nt. M. Scheltema
HR 16 mei 1986, *NJ* 1986/723, m.nt. M. Scheltema
HR 30 mei 1986, *NJ* 1986/688, m.nt. P.A. Stein
HR 12 december 1986, *NJ* 1987/381, m.nt. M. Scheltema
HR 6 februari 1987, *NJ* 1988/926, m.nt. M. Scheltema
HR 14 april 1989, *AB* 1989/207, m.nt. F.H. van der Burg
HR 31 mei 1991, *NJ* 1993/112, m.nt. C.J.H. Brunner
HR 16 oktober 1992, *AB* 1993/40, m.nt. F.H. van der Burg
HR 13 november 1992, *NJ* 1993/639, m.nt. M. Scheltema
HR 18 juni 1993, *NJ* 1993/642, m.nt. M. Scheltema
HR 25 januari 1994, *NJ* 1994/598
HR 27 mei 1994, *NJ* 1997/158, m.nt. M. Scheltema
HR 4 november 1994, *NJ* 1995/249, m.nt. J. de Boer
HR 7 april 1995, *NJ* 1997/166, m.nt. M. Scheltema
HR 21 april 1995, *RvdW* 1995/98
HR 23 mei 1995, *NJ* 1995/695, m.nt. M. Scheltema
HR 2 juni 1995, *NJ* 1997/164, m.nt. M. Scheltema
HR 27 juni 1995, *NJ* 1995/722
HR 8 september 1995, *NJ* 1997/159, m.nt. M. Scheltema
HR 3 november 1995, *AB* 1996/58, m.nt. Th.G. Drupsteen
HR 29 mei 1996, *BNB* 1996/283, m.nt. J.W. IJssink onder *BNB* 1996/282*
HR 11 oktober 1996, *AB* 1997/1, m.nt. Th.G. Drupsteen, en *Bb* 1996/25, m.nt. C.E. du Perron
HR 12 september 1997, *AB* 1998/176, m.nt. Th.G. Drupsteen
HR 23 januari 1998, *AB* 1998/144, m.nt. Th.G. Drupsteen
HR 20 februari 1998, *NJ* 1998/475
HR 20 februari 1998, *AB* 1998/231, m.nt. Th.G. Drupsteen
HR 3 maart 1998, *VR* 1998/130
HR 19 juni 1998, *NJ* 1998/869, m.nt. M. Scheltema
HR 19 juni 1998, *AB* 1998/416, m.nt. Th.G. Drupsteen
HR 10 maart 1999, *BNB* 199/209, m.nt. P.J. Wattel
HR 17 december 1999, *NJ* 2000/87, m.nt. A.R. Bloembergen onder *NJ* 2000, 88
HR 17 december 1999, *NJ* 2000/88, m.nt. A.R. Bloembergen
HR 1 maart 2000, *BNB* 2000/169, m.nt. W.J.N.M. Snoijink
HR 22 november 2000, *JB* 2000/343.
HR 15 december 2000, *NJ* 2001, 318, m.nt. M. Scheltema
HR 19 januari 2001, *NJ* 2001/324
HR 6 februari 2001, *NJ* 2001/669, m.nt. T.M. Schalken
HR 25 september 2001, *NJ* 2002/229, m.nt. N.S.J. Koeman
HR 9 april 2002, *NJ* 2002/535, m.nt. Y. Buruma
HR 24 september 2002, *NJ* 2003/80, m.nt. Y. Buruma
HR 25 oktober 2002, *NJ* 2003/171, m.nt. M. Scheltema
HR 26 november 2002, *NJ*, 2003/81, m.nt. Y. Buruma onder *NJ* 2003/80
HR 24 januari 2003, *NJ* 2003/629, m.nt. M.R. Mok

HR 24 februari 2003, *NJ* 2003/625, m.nt. M.R. Mok
HR 7 maart 2003, *BNB* 2003/148, m.nt. W.J.N.M. Snoijink
HR 21 maart 2003, *NJ* 2003/691, m.nt. T. Koopmans
HR 17 juni 2003, *AB* 2005/83, m.nt. P.J.J. van Buuren onder *AB* 2005/82
HR 13 januari 2004, *BNB* 2004/159
HR 7 mei 2004, *AB* 2004/439, m.nt. G.A. van der Veen
HR 11 mei 2004, *NJ* 2004/606, m.nt. Y. Buruma
HR 3 september 2004, *AB* 2005/74 m.nt. G.A. van der Veen, en *NJ* 2006/28, m.nt. H.J. Snijders
HR 17 september 2004, *AB* 2005/82, m.nt. P.J. J. van Buuren
HR 1 oktober 2004, *NJ* 2004/679, m.nt. T. Koopmans
HR 2 november 2004, *NJ* 2005/80, m.nt. E.A. Alkema
HR 14 december 2004, ECLI:NL:HR:2004:AR4900
HR 17 december 2004, *NJ* 2005/152, m.nt. T. Koopmans
HR 18 februari 2005, *NJ* 2005/283, m.nt. M.R. Mok
HR 18 februari 2005, *NJ* 2005/83, m.nt. M.R. Mok
HR 1 april 2005, *AB* 2005/246, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
HR 22 april 2005, *AB* 2006/11, m.nt. A.M.L. Jansen
HR 9 september 2005, *NJ* 2006/93, m.nt. M.R. Mok
HR 11 oktober 2005, *NJ* 2008/207, m.nt. P.A.M. Mevis
HR 3 februari 2006, *AB* 2006/225, m.nt. G.A. van der Veen
HR 23 juni 2006, *BNB* 2006/294
HR 30 juni 2006, *JV* 2006/314, m.nt. H.U. Jessurun d'Oliveira
HR 22 september 2006, *AB* 2007/37, m.nt. B.W.N. de Waard
HR 22 december 2006, *AB* 2007/116, m.nt. R. Ortlep en M.J.M. Verhoeven
HR 22 december 2006, *NJ* 2007/218, m.nt. M.R. Mok, en *AB* 2008/8, m.nt. G.A. van der Veen, en *Bb* 2007/31, m.nt. J.J. Hoekstra
HR 19 januari 2007, *NJ* 2007/575, m.nt. M.H. Wissink onder *NJ* 2007/576
HR 20 februari 2007, *NJ* 2007/329
HR 20 februari 2007, *NJ* 2007/379, m.nt. F.C.M.A. Michiels
HR 23 februari 2007, *AB* 2009/30, m.nt. B.P.M. van Ravels
HR 20 maart 2007, *AB* 2007/249, m.nt. A.B. Blomberg
HR 27 maart 2007, *NJ* 2007/193
HR 13 juli 2007, *NJ* 2007/504, m.nt. M.R. Mok
HR 13 juli 2007, *AB* 2008/155, m.nt. F.J. van 4 september 2007, *NJ* 2008/170
HR 9 november 2007, *JB* 2008/22
HR 7 december 2007, *BNB* 2008/45, m.nt. J.W. Zwemmer
HR 28 maart 2008, *JB* 2008/105, m.nt. J.M.H.F. Theunissen
HR 17 oktober 2008, *AB* 2010/259, m.nt. G.A. van der Veen
HR 28 oktober 2008, ECLI:NL:HR:2008:BE9611
HR 12 december 2008, *BNB* 2009/32C, m.nt. W.J.N.M. Snoijink
HR 19 december 2008, *AB* 2010/147, m.nt. F.J. van Ommeren
HR 20 januari 2009, ECLI:NL:HR:2009:BF8848
HR 8 april 2009, ECLI:NL:HR:2009:BC8786
HR 12 mei 2009, ECLI:NL:HR:2009: BH0185
HR 22 september 2009, *NJ* 2010/142, m.nt. P.A.M. Mevis
HR 25 september 2009, *AB* 2011/26, m.nt. G.A. van der Veen onder *AB* 2011/25
HR 13 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI1325
HR 27 november 2009, *BNB* 2010/60C, m.nt. B.J. van Ettekov en onder *BNB* 2010/63C
HR 27 november 2009, *BNB* 2010/63C, m.nt. B.J. van Ettekov en
HR 1 december 2009, *NJ* 2010/101, m.nt. N. Keijzer
HR 4 december 2009, *BNB* 2010/228, m.nt. P.J. van Amersfoort
HR 22 december 2009, *JB* 2010/41, m.nt. R.J.B. Schutgens
HR 19 februari 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BK9141
HR 19 maart 2010, *BNB* 2010/240, m.nt. J.A.R. van Eijdsen, en *V-N* 2010/15-5, m.nt. redactie
HR 9 april 2010, *NJ* 2010/388, m.nt. E.A. Alkema

HR 16 april 2010, *BNB* 2010/228, m.nt. J.C.K.W. Bartel
 HR 11 mei 2010, *NJ* 2010/285
 HR 9 juli 2010, *AB* 2011/11, m.nt. G.A. van der Veen
 HR 13 juli 2010, *AB* 2010/286, m.nt. R. Stijnen, en *NJ* 2010/57, m.nt. A.H. Klip
 HR 17 september 2010, *AB* 2011/19, m.nt. G.A. van der Veen
 HR 8 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL0124
 HR 17 december 2010, *AB* 2011/25, m.nt. G.A. van der Veen
 HR 1 februari 2011, *AB* 2011/225, m.nt. O.J.D.M.L. Jansen, en *JB* 2011/56, m.nt. D. van Tilborg
 HR 22 februari 2011, *NJ* 2011/108
 HR 8 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO2915
 HR 15 maart 2011, *JB* 2011/114, m.nt. J.J.J. Sillen
 HR 13 mei 2011, *BNB* 2011/201, m.nt. J.C.K.W. Bartel
 HR 13 mei 2011, *AB* 2011/158, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven, en *BNB* 2011/218, m.nt. J.C.K.W. Bartel
 HR 10 juni 2011, *AB* 2011/184, m.nt. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik
 HR 24 juni 2011, *BNB* 2011/245C, m.nt. J.A.R. van Eijnden
 HR 12 juli 2011, *JB* 2011/207, m.nt. C.L.G.F.H. Albers
 HR 19 oktober 2012, *JB* 2012/273, m.nt. J.H. Keinemans onder *JB* 2012/281
 HR 6 november 2012, ECLI:NL:HR:2009:BW9266
 HR 12 juli 2013, *BNB* 2013/237C, m.nt. J.C.K.W. Bartel
 HR 25 oktober 2013, *AB* 2013/415, m.nt. R. Ortlep
 HR 29 november 2013, *AB* 2014/71, m.nt. C.N.J. Kortmann
 HR 28 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX4493
 HR 28 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4310
 HR 28 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8956
 HR 28 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4247
 HR 28 maart 2014, *BNB* 2014/135, m.nt. J.C.K.W. Bartel
 HR 28 maart 2014, *BNB* 2014/127, m.nt. P. Kavelaars
 HR 1 april 2014, *NJ* 2014/268
 HR 4 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:828
 HR 3 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:477

Gerechtshoven:

gerechtshof Amsterdam 26 januari 1995, *FED* 1995/182
 gerechtshof Den Haag 21 maart 2006, *Gst.* 2006, 102
 gerechtshof Den Haag 20 december 2007, *JB* 2008/37
 gerechtshof Den Haag, 18 februari 2014, *JB* 2014/76, m.nt. R.J.B. Schutgens

Rechtbanken:

rechtbank Leeuwarden 4 juni 1925, *NJ* 1926, p. 137
 rechtbank Rotterdam 5 september 2000, *JB* 2000/291, m.nt. F.A.M. Stroink
 rechtbank Breda, 6 april 2005, *AB* 2005/150, m.nt. A.M.L. Jansen.
 rechtbank Utrecht 19 januari 2009, *AB* 2009/139, m.nt. R. Ortlep
 rechtbank Den Haag 2 februari 2011, *JB* 2011/78, m.nt. R.J.B. Schutgens
 rechtbank Middelburg van 15 maart 2012, ECLI:NL:RBMID:BV8942
 rechtbank Den Haag 1 juni 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BW7242
 rechtbank Rotterdam 6 december 2012, *AB* 2013/85, m.nt. R. Ortlep

voorzieningenrechter rechtbank Haarlem, 20 maart 2009, *JV* 2009/197
 voorzieningenrechter rechtbank Den Haag, 1 juni 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BW7242
 voorzieningenrechter rechtbank Den Haag, 4 november 2013, *AB* 2014/168, m.nt. S. Philipsen en J.C. de Wit

Bundesverfassungsgericht der Bundesrepublik Deutschland

BVerfG 29 maart 1974, *BVerfGE* 37, 271
 BVerfG 22 oktober 1986, *BVerfGE* 73, 339
 BVerfG 7 juni 2000, *BVerfGE* 102, 147
 BVerfG 6 juli 2010, *BVerfGE* 126, 286
 BVerfG 24 april 2013, *BVerfG*, 1, BvR 1215/07
 BVerfG 14 januari 2014, *BVerfG*, 2 BVR 2728/13

Hof van Justitie

HvJ 16 december 1960 (Humblet), *SEW* 1961, p. 185-200, m.nt. I. Samkalden
 HvJ 5 februari 1963 (Van Gend & Loos), *SEW* 1963, p. 107-112, m.nt. I. Samkalden
 HvJ 27 maart 1963 (Da Costa en Schaake), *SEW* 1963, p. 227-231, m.nt. I. Samkalden
 HvJ 15 juli 1963 (Plaumann), *Jur.* 1963, p. 197
 HvJ 15 juli 1964 (Costa/ENEL), *SEW* 1964, p. 489-496, m.nt. I. Samkalden
 HvJ 1 december 1965 (Schwarze), *Jur.* 1965, p. 1103
 HvJ 24 juni 1969 (Milch-, Fett- und Eierkontor GmbH II), *Jur.* 1969, p. 165
 HvJ 31 maart 1971 (Commissie v. Raad), *SEW* 1971, p. 479-484
 HvJ 16 januari 1974 (Rheinmühlen II), *SEW* 1974, p. 462-466, m.nt. P. van Dijk
 HvJ 27 oktober 1977 (Bouchereau), *NJ* 1978/430
 HvJ 9 maart 1978 (Simmenthal), *SEW* 1978, p. 647-652, m.nt. P. van Dijk
 HvJ 13 mei 1981 (SpA International Chemical Corporation), *NJ* 1982/304
 HvJ 11 november 1981 (IBM), *Jur.* 1981, p. 2639
 HvJ 6 oktober 1982 (CILFIT), *NJ* 1983/55
 HvJ 23 april 1986 (Les Verts), *NJ* 1989/728
 HvJ 22 oktober 1987 (Foto-Frost), *SEW* 1988, p. 640-644, m.nt. R.H. Lauwaars
 HvJ 13 juli 1990 (Zwartveld), *NJ* 1990/725
 HvJ 18 oktober 1990 (Dzodzi), *NJ* 1993/622
 HvJ 21 februari 1991 (Zuckerfabrik Süderdithmarschen), *AB* 1991/328, m.nt. F.H. van der Burg
 HvJ 9 maart 1994 (Textilwerke Deggendorf), *SEW* 1995, p. 362-368, m.nt. T. Joris
 HvJ 28 maart 1995 (Kleinwort Benson Ltd.), *Jur.* 1995, p. I-00615
 HvJ 17 juli 1997 (Leur-Bloem), *SEW* 1995, p. 334-335, m.nt. M.R. Mok
 HvJ 12 november 2002 (Arsenal Football Club plc.), *NJ* 2003/265, m.nt. M.R. Mok
 HvJ 7 januari 2003 (BIAO) *NJ* 2003/641, m.nt. M.R. Mok
 HvJ 9 september 2003 (Consortia Industrie Fiammiferi), *AB* 2003/387, m.nt. E. Steijger
 HvJ 30 september 2003 (Köbler), *AB* 2003/429, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 9 december 2003 (Commissie v. Italië), *AB* 2004/59, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 13 januari 2004 (Kühne & Heitz), *AB* 2004/58, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 1 april 2004 (Jégo-Quéré), *AB* 2004/210, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 20 oktober 2005 (Staat/Ten Kate), *Jur.* p. I-9879
 HvJ 6 december 2005 (Gaston Schul Douane-expediteur), *AB* 2006/65, m.nt. M.J.M. Verhoeven
 HvJ 16 maart 2006 (Kapferer), *AB* 2006/191, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 19 september 2006 (i-21 Germany & Arcor), *AB* 2006/411, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 16 december 2008 (Cartesio Oktató és Szolgáltató bt.), *AB* 2009/38, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 24 maart 2009 (Nationale Loterij), *Jur.* 2009, p. I-02197
 HvJ 21 december 2011 (Teresa Cicala), *AB* 2012/254, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 4 oktober 2012 (Byankov), *AB* 2012/375, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 26 februari 2013 (Akerberg Fransson), *AB* 2013/132, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 3 oktober 2013 (Innuït), *AB* 2014/179, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 19 december 2013 (Telefónica), *AB* 2014/178, m.nt. R.J.G.M. Widdershoven
 HvJ 17 juli 2014 (Y.S en M.S./Minister voor I,I&A), *ECLI:EU:C:2014:2081*

Europees Hof voor de Rechten van de Mens:

- EHRM 18 januari 1978 in zaak nr. 5310/71 (Ierland/VK)
 EHRM 13 juni 1979 (Marckx/België), NJ 1980/462, m.nt. E.A. Alkema
 EHRM 26 maart 1985 (X en Y/Nederland), NJ 1985/525, m.nt. E.A. Alkema
 EHRM 18 december 1986 (Johnston/Ierland), NJ 1989/97, m.nt. E.A. Alkema
 EHRM 21 juni 1988 (Berrehab/Nederland), NJ 1988/746, m.nt. E.A. Alkema
 EHRM 26 oktober 1988, in zaak nr. 10581/83 (Norris/Nederland)
 EHRM 24 mei 1989 (Hauschildt/Nederland), NJ 1990/627, m.nt. P. van Dijk
 EHRM 20 november 1989 (Kostovski/Nederland), NJ 1990/245, m.nt. E.A. Alkema
 EHRM 29 november 1991, in zaak nr. 12849/87 (Vermeire/België)
 EHRM 22 april 1993 in zaak nr. 15070/89 (Modinos/Cyprus)
 EHRM 22 september 1993 in zaak nr. 15473/89 (Klaas/Duitsland)
 EHRM 23 maart 1995 in zaak nr. 15318/89 (Loizidou/Turkije)
 EHRM 18 december 1996 in zaak nr. 15318/89 (Loizidou/Turkije)
 EHRM 19 maart 1997 (Hornsby/Griekenland), NJ 1998/434
 EHRM 28 juli 1998 in zaak nr. 40/1993/435/514 (Loizidou/Turkije)
 EHRM 30 juli 1998 in zaak nr. 58/1997/842/1048 (Valenzuela Contreras/Spanje)
 EHRM 30 juli 1998 in zaak nrs. 22985/93 en 23390/94 (Sheffield and Horsham/VK)
 EHRM 28 september 2004 (Sabou en Pircalab/Roemenië), AB 2005/231, m.nt. F.M.C. Vlemminx
 EHRM 26 juli 2005 (N./Finland), AB 2005/370, m.nt. B.P. Vermeulen en H. Battjes
 EHRM 8 maart 2006 (Blečić/Kroatië), EHRC 2006/49, m.nt. J.G.M. van der Velde
 EHRM 26 juni 2006 (N./Finland), JV 2005/306, m.nt. T.P. Spijkerboer
 EHRM 9 oktober 2007 in zaak nr. 13229/04 (Clionov/Moldavië)
 EHRM 29 april 2008 (Burden en Burden/VK) AB 2008/213, m.nt. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik
 EHRM 10 juni 2008 in zaak nr. 28790/03 (Istrate/Moldavië)
 EHRM 4 november 2008, in zaak nr. 27888/04 (Tudor-Comert/Moldavië)
 EHRM 27 november 2008 (Salduz/Turkije), AB 2010/82, m.nt. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik
 EHRM 11 december 2008 (Panovits/Cyprus), NJ 2009/215, m.nt. J.M. Reijntjes
 EHRM 9 maart 2010 (R.C./Zweden), JV 2010/147, m.nt. T.P. Spijkerboer
 EHRM 16 november 2010 (Perdigao/Portugal), AB 2011/221, m.nt. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik
 EHRM 17 mei 2010 (Kononov/Letland), EHRC 2010/80, m.nt. H.G. van der Wilt
 EHRM 1 juni 2010 (Gäfgen/Duitsland), EHRC 2010/105, m.nt. J. van der Velde
 EHRM 11 oktober 2011 (Emre/Zwitserland), EHRC 2012/13, m.nt. L.R. Glas
 EHRM 16 april 2012 (Janowiec e.a./Rusland), EHCR 2012/142, m.nt. A.C. Buyse
 EHRM 12 juni 2012 in zaak nr. 22999/06 (Poghosyan en Baghdasaryan/Armenië)
 EHRM 8 oktober 2013 in zaak nr. 2251/11 (Kamalak/Turkije)
 EHRM 5 december 2013 (Vilnes e.a./Noorwegen), EHCR 2014/451, m.nt. A.C. Hendriks
 EHRM 8 juli 2014 in zaak nr. 58363/10 (M.E./Denemarken)

Diversen:

- Onderwijsraad 24 november 1978, AB 1979/155
 Constitutionele Hof van Tsjechië 14 februari 2012, in zaak nr. Pl. ÚS 5/12, www.usoud.cz/en/decisions

Trefwoordenregister

A

Abstinentiejurisprudentie	2.4.3.1, 9.2.2.2
<i>Acte clair/acte éclairé</i>	2.3.3.2, 6.3.3, 8.2
Actie uit onrechtmatige daad	2.4.3.1, 3.1.4.1, 3.2.2.2, 5.3.3.7, 9.2.2.2
<i>Acts of Parliament</i>	2.4.3.1
Administratief beroep	2.3.2.2, 3.1.5
<i>Advisory opinion</i>	2.3.3.3, 7.3.1, 9.8.2
Advocaat-Generaal	5.3.3.8, 8.4.2.1, 8.4.2.2, 8.4.4.3, 8.5, 9.8.4.2, 9.8.4.4
Afstemmingsjurisprudentie	1.4, 5.1.4.1
Afstemmingsmechanismen	5.1.5
Afwezigheid van alle schuld	4.2.2.3, 4.3.3.3
Algemeen verbindende voorschriften toetsingsbevoegdheid	3.2.2.1, 3.2.2.2, 4.2.1
Algemene bestuursrechter	2.3.2.2, 5.1.4, 8.4.3
Ambtshalve toetsing	3.1.6.4, 3.2.3.5, 3.2.4, 4.2.2.5, 4.2.2.6, 4.2.2.7, 4.2.2.9, 5.2.2.3, 5.2.3.2, 5.3.1.1, 5.3.2, 5.3.3.1, 5.3.3.3, 5.3.3.6, 5.3.3.8, 5.4, 8.3.2, 9.5.3

Amicitia-uitspraak	5.3.3.5
Anti-kiesregel	5.2.3.2
Arbitraal beding	2.2.2.5
Arsenal Football Club-arrest	6.4
Artikel 4:6 Awb	4.4.3.1, 5.3.1.1, 5.3.3.6, 5.3.3.7, 6.1, 9.5.3
Artikel 8:10a Awb	8.4.2.1, 8.4.4.3
Aujeszký-arrest	3.2.3.3, 3.2.3.6
Autonome positie	4.3.3.3

B

Bahaddar-uitzondering	5.3.3.6, 5.3.3.7
Belanghebbende(-begrip)	3.1.5, 3.1.6.4, 3.2.3.3, 3.2.3.4, 3.3.1, 3.4.2.3, 3.5, 5.1.2.4.2.2.7, 5.3.3.1, 5.3.3.2, 8.3.2, 8.5, 9.3.2.2, 9.3.5, 9.8.3
Belastingrecht(er)	1.1, 1.5, 2.3.2.2, 3.1.3.2, 3.1.6.4, 3.2.2.1, 4.4.2, 4.4.3.2, 5.1.4, 5.2.2.1, 5.3.3.1, 5.3.3.2, 5.3.3.3, 5.3.3.5, 5.3.3.8, 5.4, 8.1, 8.3.1, 8.4.2.1, 8.4.2.2, 8.4.3, 8.4.4.3, 8.5, 9.1, 9.2.1.1, 9.5.3, 9.8
Beleids- en beoordelingsvrijheid	4.2.2.9, 8.4.2.2
Benelux -Gerechtshof	1.3, 2.3.3.1
Beroepsgroepenrechtspraak	1.3, 9.1
Berrehab/Nederland-arrest	7.3.2.4
Beslag	3.4.2.4
Bestuurlijke boete	1.1, 4.1.2.3, 4.3.3.2
Bestuursdwang	3.4.2.3, 4.1.2.2, 9.3.2.2
Bevoegdheid	
– absolute	2.2.2.1, 3.1.2, 3.1.3.2, 5.1.4.1
– exclusieve	1.1, 2.3.2.2, 2.3.3.2, 3.1.1, 3.1.3.2, 3.2.2.2, 3.2.3.3, 3.2.3.7, 3.3.2.3, 3.3.2.4, 3.3.3.2, 3.3.4, 3.4.2.4, 3.5, 4.1.1, 5.1.1, 5.1.4, 5.4, 6.2.2.3, 6.2.3.2, 6.2.3.3, 6.2.4, 6.3.5, 6.5, 7.2.4.2, 7.2.6, 7.5, 8.2, 8.5, 9.2.1.1, 9.3.4, 9.5.1, 9.6.2, 9.7.2, 9.8.2
– relatieve	2.2.2.1

- Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak | 3.1.3.2, 3.2.2.1, 5.1.4, 8.4.2.1
 Bewijs, dwingend | 2.2.2.7, 4.4.3.3, 4.4.4
 Bewijsregels | 1.1, 4.4.3.2, 4.4.3, 4.4.4.3
 BIAO-arrest | 6.3.4.2
 Blečić/Kroatië-arrest | 7.2.4.2
Bloc de competence | 3.1.3.2, 5.4, 9.5.1
 Brummen-jurisprudentie | 5.3.3.5, 5.3.3.8, 9.5.3
 Buiten toepassing laten | 1.5, 2.3.3.3, 2.4.2, 2.4.3.1, 2.5, 3.3.3.2, 4.2.3, 5.2.2.2, 5.2.2.3, 5.2.3.3, 5.2.4, 6.2.2.3, 6.2.2.4, 7.2.5, 7.5, 9.2.2.1, 9.7.2
 Bundesverfassungsgericht | 2.4.3.1, 6.2.2.4, 6.2.4, 6.5, 7.3.2.4, 8.4.4.2, 9.6.2
 Byankov-arrest | 5.3.3.7
- C**
 Cartesio Oktató és Szolgáltató-arrest | 2.3.3.2
 Cassatie(beroep) | 1.3, 2.2.2.7, 2.3.2.2., 3.1.4.2, 3.3.2.4, 3.4.2.2, 4.3.2, 4.3.4, 5.1.4, 5.3.1.1, 8.4.2.1, 8.4.2.2, 8.4.4.3, 8.5, 9.1, 9.4.3, 9.8.4.2, 9.8.4.4, 9.9
 CILFIT-arrest | 6.2.3.2, 6.2.3.3, 8.2
 Collectiviteitsacties | 3.2.3.7
 College van Beroep voor de examens | 2.3.2.2
 College van Beroep voor het hoger onderwijs | 2.3.2.2, 8.4.3, 9.8.4.3, 9.8.4.4
Committee Against Torture | 1.3
 Competentiegeschillen | 3.1.3.2, 5.1.4.1, 8.4.4.3, 9.8.4.4
 Concentratievoorziening | 3.4.2.3
 Conclusies A-G | 8.4.2.1
 Conflictenstelsel | 3.1.2.1
 Constitutionele Hof Tsjechië | 6.2.2.4
 Constitutionele toetsing | 2.4.1, 8.4.4.3, 8.5
 Costa/ENEL-arrest | 2.3.3.2, 6.2.2.3, 6.2.2.4, 6.4, 9.6.3
- D**
 Da Costa en Schaake-arrest | 6.3.3
 Declaratoir | 1.5, 2.3.3.3, 2.4.3.1, 3.2.1, 7.2.5, 9.2.2.2
De-factogebondenheid | 4.2.2.6, 4.2.3, 8.3.1
 Delictomschrijving | 4.2.1, 4.3.1, 5.1.3
 Derdenbeslag | 3.4.2.4
 Derdenwerking | 7.3.2.3
 Directe toetsing | 1.5, 2.4.3.1, 3.2.2.2, 6.2.2.3, 6.2.4, 6.5, 9.2.2.2, 9.6.2
 Doelcorporatie | 6.4.3.2
 Doelmatige taak-/rechtsmachtverdeling | 3.1.6.3, 3.2.3.7, 3.3.2.1, 3.3.3.2, 3.4.2.1, 3.4.2.4, 4.5, 5.1.5, 6.5, 8.3.2, 9.9
 Dualistisch stelsel | 2.3.3.3
 Dubbelbenoemingen | 8.4.2.1, 8.4.3
 Dwangbevel | 3.4.2.3
 Dwangsom | 2.3.3.2, 2.3.3.3, 3.4.2.3
 Dzodzi-arrest | 6.3.4.2
- E**
 Eeniederverbindendheid | 1.2, 2.3.3.3, 2.4.3.1, 3.3.3.2, 3.5, 5.2.3.1, 5.2.3.4, 5.2.4, 6.2.2.3, 6.3.5, 6.5, 9.1, 9.5.2
 Effectiviteit(sgedachte) | 2.3.3.2, 4.1.1.2
 Effectief afdwingen | 2.2.3, 2.3.3.2, 2.3.3.4, 2.5, 9.2.1, 9.2.1.2
 Europees Comité voor Sociale Rechten | 1.3
 EHRM | 1.3, 2.3.3.1, 2.3.3.3, 2.5, 6.2.2.4, 7, 8.2, 8.4.4.2, 8.5, 9.1, 9.2.1.2, 9.7, 9.8.2

- Eenzelfallgerechtigheit* | 3.1.6.4
Erga-omneswerking | 3.2.3.3, 3.5, 4.2.2.2, 4.2.2.6-4.2.2.10, 4.2.3, 4.5, 6.2.2.2, 6.3.3, 6.3.5, 6.5, 8.3.1, 8.3.2, 8.5, 9.3.3.1, 9.4.2, 9.6.3, 9.8.3
- EVRM | 2.3.2.2, 2.3.3.3, 2.3.3.4, 3.1.5, 3.1.6.4, 3.2.3.6, 4.5, 5.1.4.2, 5.2.2.2, 5.2.2.3, 5.3.2.1, 5.3.3.7, 7.2, 7.2.3, 7.2.4, 7.3.2, 7.3.2.3, 7.3.2.4, 7.3.3, 8.3, 8.5, 9.2.1.2, 9.4.2, 9.7, 9.8.2
- Executierechter | 3.4.2.3, 3.4.2.4
 Exceptieve toetsing | 1.5, 2.4.3.1, 2.5, 3.2.2.1, 3.2.3.3, 6.2.3, 6.5, 7.2.6, 8.3.2, 9.2.2.2
Ex-nunc-/ex-tunctoetsing | 3.4.1.1., 7.4.2, 7.4.4, 7.5, 8.2, 8.5, 9.7.4, 9.8.2
- F**
 Feitenvaststelling
 – begunstigend of belastend | 3.4, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.4
 – vol of terughoudend | 3.4.1.1
 – zelfstandige feitenvaststelling | 7.4
 – zuivere vaststelling of waardering | 4.4.1
- Fictie en
 – verbindendheid | 3.2.3.5, 3.5, 4.2.2.6, 4.2.3, 8.3.1, 8.3.2
 – rechtmatigheid | 3.1.6.2, 3.1.6.4, 3.3.1, 3.3.2.2, 3.5, 9.3.2.1, 9.3.2.2, 9.9
 – prejudiciële vragen | 6.3.4.2
 Foto-Frost-arrest | 2.3.3.2, 6.2.2.3, 6.2.3.2
Full jurisdiction | 7.4.3
Fundamentum petendi | 3.1.2.1, 3.1.2.2, 3.1.3.1, 3.1.3.2, 3.1.6.4
 Fuiken en trechters | 3.2.3.5, 4.2.2.6
- G**
 Gäfgen-arrest | 7.4.3
 Gebiedsverbod | 4.1.2.1
 Gedecentraliseerde unierecht | 1.3, 2.3.3.2, 6.1, 6.2.2.3, 6.5, 9.6.1
 Gedeelde en niet gedeelde rechtsmacht | 1.1, 1.2, 1.4, 3.1.3.2, 3.5, 5.1.2, 5.1.4.1, 5.1.4.2, 5.1.5, 5.4, 8.3.1, 9.3.1, 9.5.1, 9.5.3
 Gedifferentieerde gebondenheid | 4.4.3.2, 8.3.1
 Gemengde of verenigde kamer | 1.5, 8.4.4, 8.5, 9.8.4.4
 Gerecht van Eerste Aanleg | 1.3, 2.3.2.2
 Geschildbeslechting, finale | 3.1.6.4, 5.3.3.5, 5.3.3.6, 5.4
Gesetzgebung für den Einzelfall | 4.3.2
 Gezag van gewijsde | 2.2.2.7, 2.3.3.3, 3.2.3.6
 Gezag van interpretatie | 6.3.3
 Goede procesorde | 5.3.3.5, 5.3.3.8
 Griffierecht | 5.2, 5.3
 Groningen/Raatgever-arrest | 3.1.3.2, 3.1.4.2
 Grote Drie | 2.3.2.2, 5.3.3.5, 5.3.3.6, 5.3.3.7, 8.1, 8.4.2.2, 8.4.3, 8.4.4.3, 8.5, 9.1, 9.8.1, 9.8.4.3
 Grote kamer | 5.3.2.1, 5.3.3.8, 8.4.2.1, 8.4.2.2, 8.4.4.3, 8.5, 9.8.4.2-9.9
 Guldemond/Noordwijkerhout-arrest | 3.1.2.1, 3.1.2.2
- H**
 Handhavingstrajecten
 – civiele rechter als sluitstuk
 bestuursrechtelijke handhaving | 3.4.2.3
 – straf- en bestuursrechtelijke trajecten | 1.1, 4.1, 4.2.2.4, 4.3.1, 8.3.1, 8.3.2
 Harmonisatiewet-arrest | 5.2.3.1

- Hauschildt/Nederland-arrest | 7.3.2.4
 Heesch/Van de Akker-arrest | 3.1.4.2, 3.1.5, 3.1.6.2, 3.1.6.4, 3.3.2.2
 Herhaalde aanvraag/
 verzoek om terug te komen op | 3.2.3.6, 5.3.3.6, 5.3.3.7
 Herkansing | 2.2.2.2, 3.1.6.4, 3.4.2.3, 4.2.2.7, 5.3.1.1, 5.3.3.5-
 5.3.3.7, 9.5.3
 Herkansing of controle | 2.2.2.2, 5.3.1.1
 Herziening rechterlijke organisatie | 2.3.2.2, 2.3.2.3, 3.1.2.2, 3.1.3.2, 4.4.3.2, 5.3.3.7,
 9.2.1.2
 Herziening uitspraak | 2.3.3.3, 2.3.3.4, 2.5, 3.2.3.6, 4.4.2, 4.4.3.1, 4.4.3.2
 Hiërarchische relatie | 1.3, 2.2.2.2, 2.2.2.4, 2.2.3, 2.3.2.1, 2.3.2.2, 2.3.3.1,
 2.3.3.4, 2.5, 4.2.2.4, 8.1, 8.3.1
 Hoog Administratief Hof | 8.4.3, 8.4.4.3, 8.5, 9.8.4.3, 9.8.4.4
 Hof van Justitie | 1.3, 2.3.3.1, 2.3.3.2-2.3.3.4, 2.5, 6, 7.1, 7.2.2, 7.3.1,
 7.5, 8.2, 8.5, 9.1, 9.2.1.2, 9.6, 9.8.2
 Honeywell-uitspraak | 6.2.2.4
 Horizontale relatie/binding | 1.5, 2.2, 2.2.3, 2.3.3.1-2.3.3.4, 2.3.4, 2.5, 3.1.6.4,
 9.2.1, 9.2.1.2
 Huisverbod | 4.1.2.1
 Huurrecht | 3.3.2.3
- I**
 i-21 Germany & Arcor-arrest | 5.3.3.7
 Ierland/VK-arrest | 7.1
 Immunitet bestuursorgaan, strafrechtelijk | 4.3.3.2
 Inbreukprocedure | 2.3.3.2, 6.2.2.3, 6.3.4.2
 Incidenteel appel | 5.3.3.5, 5.4
 Incorporatie- of kenbrontheorie | 7.3.2, 7.3.3, 7.5, 9.7.3
 Indirect unierecht | 6.3.4, 6.3.5, 6.5, 9.6.3
 Inreisverbod | 4.1.2.1, 4.4.3.2, 4.4.3.3
 Internationaal Gerechtshof | 1.3, 2.3.3.1
 Internationaal Strafhof | 1.3, 2.3.3.1
 Internationale relaties | 2.3.3
 Inter-parteswerking | 4.2.2.2, 4.2.2.7, 4.2.3, 4.5, 9.4.2
 Interpretatieprimaat | 3.3.2.1, 3.3.2.2, 3.3.4, 4.3.3.1, 4.3.4, 6.3.5, 6.5, 7.1,
 7.3.2.1, 7.3.3, 7.5, 9.7.3
 IVRK | 5.2.3
- J**
 Joegoslavië Tribunaal | 1.3
 Johnston/Ierland-arrest | 7.3.2.1
- K**
 Kapferer-arrest | 2.3.3.2
 Kaveka-arrest | 3.1.6.3
 Kleinwort Benson-arrest | 6.3.4.2
Kompetenzüberschreitung | 6.2.2.4
 Kononov/Letland-arrest | 7.4.2, 7.4.3
 Kostovski-arrest | 7.3.2.4
 Kracht van gewijsde | 2.2.2.7, 2.3.3.2, 3.1.6.2
 Kroonberoep | 3.1.5
 Kühne & Heitz-arrest | 5.3.3.7
- L**
 Leer van de formele rechtskracht
 – ontvankelijkheidsleer civiele rechter
 – leer bindende kracht uitspraken
 – bestuursrechter rechtmatigheidsfictie | 1.5, 3.1.6.2, 3.5, 4.2.2.5, 9.3.2

Leer van de meest gerede rechter	3.3.2, 3.3.3, 4.3.3, 6.5, 8.1, 8.3.1, 8.3.2, 8.4.4.2, 8.5, 9.3.5, 9.4.3, 9.8.3, 9.9
Leer van de (ver)bindende kracht van rechterlijke uitspraken	1.5, 3.1.6.2-3.1.6.4, 3.3.4, 3.5, 4.1.1, 4.2.2.2, 4.2.2.7, 4.2.3, 4.5, 6.4, 8.3.1, 9.3.2.1, 9.3.2.2, 9.3.4, 9.3.5, 9.4.1, 9.4.2
Leges-arrest	3.2.3.7, 3.3.1
Leur/Bloem-arrest	6.3.4.2
<i>Lex certa</i> -beginsel	4.3.3.3
Living instrument	7.3.2.1, 7.3.2.2, 7.3.3, 7.5, 9.7.3
Loizidou/Turkije-arresten	7.2.4.2, 7.2.6
Loosdrechtse Plassenschap-arrest	3.1.4.2
M	
Maple Tree-arrest	3.1.6.4
Marckx-arrest	7.2.5
M.E./Denemarken-arrest	7.4.2
Mensenrechtencomité	1.3
Milch-, Fett- und Eierkontor GmbH II-arrest	6.3.2
Motiveringsplicht bij afwijken	3.3.3.2, 3.3.4
N	
Nationale Loterij-arrest	2.3.3.2
Nationale relaties	2.3.2
Ne bis in idem-beginsel	4.4.3.2, 5.1.3, 5.3.3.6-5.3.3.8
Norris/Ierland-arrest	7.2.5
<i>Nova</i> , rechtelijke of feitelijke	3.1.6.4, 4.2.2.7, 5.3.3.7
Nietigheidsberoep	6.2.3.1, 6.2.3.2
NJCM-arrest	3.2.3.7
O	
<i>Objectum litis</i>	3.1.2.2, 3.1.3.1, 3.1.3.2
Ongewenstverklaring	4.2.2.7, 4.4.3.2, 4.4.3.3, 5.2.2.2, 5.2.2.3
Ontheffing	4.1.2.2, 4.2.2.2, 5.2.2.2
Ontvankelijkheidsleer civiele rechter	1.5, 3.1.6.2, 3.1.6.3, 3.5, 9.3.2.1
Onverbindend verklaren	1.5, 2.4.2, 2.4.2.1-2.4.2.3, 2.5, 9.2.2.1
Organiek	4.2.2.4, 4.2.2.8, 4.2.3
Originalisme	7.3.2.1
Overeenkomsten	3.3.2.3
OZB-arrest	3.2.3.3
P	
<i>Petitum</i>	3.1.6.4
Pilaarmodel	2.2.2.1, 2.3.2.1
<i>Pilot-judgment</i> procedure	7.2.5, 7.5, 9.7.2
Piramidemodel	2.2.2.1, 2.3.2.1
Precedentwerking	2.2.2.2-2.2.2.7, 2.2.3, 5.3.3.1, 7.3.2.3
Prejudiciële verwijzing/uitspraak	2.3.3.2, 5.3.3.7, 6.2.2.3, 6.2.2.4, 6.2.3.2, 6.2.3.3, 6.2.4, 6.3.1, 6.3.3, 6.3.4.2, 6.3.5, 6.4, 6.5, 8.2, 8.4.4.2, 8.4.4.3, 8.5, 9.6.2
Pre-Vierde Tranche	3.4.2.3
Privacy First-arrest	3.2.3.7
Procedurale autonomie	6.4, 6.5, 7.4.2
Procedurerichtlijn	3.4.1.1
Procesbelang	4.4.2, 5.3.3.1
Proceskosten	3.3.2.2, 5.3.2.2, 5.3.3.1, 5.3.3.8
Procesregeling bestuursrechterlijke colleges	5.3.3.4
Processuele hygiëne	3.1.5

R

- Ratificatie | 7.2.1, 7.2.3
- Ratio decidendi* | 7.3.2.3
- R.C./Zweden-arrest | 7.4.2, 7.4.3
- Rechtsdwaling | 4.2.2.3, 4.3.3.3
- Rechtsgronden, aanvulling van | 3.2.3.5, 3.2.4, 4.2.2.6, 4.2.2.7, 5.2.3.1, 8.3.2
- Rechtseenheid | 1.1, 1.3, 1.5, 2.2.3, 2.3.2.2, 2.3.2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 4.3.3.2, 4.4.4, 5.1.5, 5.3.1.1, 5.3.2.1, 5.3.3.2, 5.3.3.3, 5.3.3.5, 5.3.3.6, 5.3.3.8, 5.4, 8.3.1, 8.4.1-8.4.4, 8.5, 9.5.3, 9.8.4.1-9.8.4.4, 9.9
- Rechtseenheidvoorziening | 1.3, 2.3.2.2, 2.4.3, 8.4
- Rechtsmiddelenclausule | 5.3.3.2
- Rechtstreekse werking | 3.3.3.2, 5.2.3.1, 5.2.3.2
- Redelijke termijn | 5.3.2.1, 5.3.3.8
- Regeling fokverbod Varkens II 1997 | 4.2.2.2
- Relativiteitsvereiste | 1.2, 3.1.6.4
- Restrechter | 1.4, 3.1.5, 3.2.3.1, 3.3.1, 3.3.4, 3.4.2.2, 4.1.1, 5.1.4, 8.3.2, 9.3.2.2, 9.3.4, 9.9
- Rewe-riedel | 6.4, 9.6.4
- Rijkswet op het Nederlanderschap | 3.3.2.4, 4.4.3.2
- Risico-aansprakelijkheid | 3.2.3.3, 3.2.3.4, 5.3.3.1, 8.3.1

S

- Sancties
 - economische of politieke | 9.2.1.2
 - punitieve en reparatoire | 5.1.3
- Samenwerking | 2.3.3.2, 2.3.3.3, 6.3.2, 6.4, 7.3.1, 7.5, 8.2, 8.5, 9.7.1, 9.8.2, 9.9
- Samenloop bestuur-straf | 4.1.2.3, 5.1.3
- Schadevergoeding (srecht) | 2.3.3.2, 2.3.3.3, 3.1.3.2, 3.1.6.4, 3.2.3.6, 3.3.2.2, 3.3.2.3, 3.5, 5.3.3.7, 5.3.3.8, 7.4.1, 9.3.2.1, 9.9
- SGP-zaak | 3.1.6.4, 3.3.3.2, 3.5, 9.3.2.2
- Sierra Leone Tribunaal | 1.3
- Slachtofferschap, abstract en concreet | 7.2.5
- Solange-uitspraken I, II en III | 6.2.2.4
- Specialisatiegedachte | 3.1.6.3, 3.2.3.2, 3.2.3.3, 3.3.2.1, 3.3.2.2, 4.2.2.4, 4.3.3.1, 4.4.3.2, 6.5
- Spoorwegstaking-arrest | 5.2.3.1
- Stare decisis* | 2.2.2.2
- Strategisch besluitbegrip | 3.1.3.2
- Sui-generis* instantie | 2.3.3.3, 7.4.1
- Systemic faults* | 7.2.5, 7.2.6, 7.5, 9.7.2

T

- Termijnoverschrijding | 3.1.6.4, 3.3.2.2, 5.3.3.1-5.3.3.3
- Toetsingsvormen:
 - vernietigingsberoep
 - directe toetsing
 - exceptieve toetsing
 - declaratoire toetsing | 1.5, 2.4.3.1, 2.5, 3.2.1, 3.2.2.2, 3.2.3.3, 6.2.2, 6.2.2.2, 6.2.2.3, 6.2.3, 6.2.4, 6.5, 7.2.2, 8.3.2, 9.2.2.2, 9.6.2
- Tribunal des Conflicts* | 8.4.4.2

U

- Uitvoeringsmodaliteiten | 5.3.1.1, 5.3.2.1, 8.4.2
- Ultra-vires-Kontrolle* | 6.2.2.4
- Una-viabeginsel* | 5.1.3
- Unierecht, indirect | 6.3.4, 6.3.5, 6.5, 9.6.3

V

- Valenzuela Contreras/Spanje-arrest | 7.3.2.1
- Van Gend & Loos-arrest | 2.3.3.2, 6.2.2.3, 6.2.2.4, 9.6.3, 9.9
- Varkensmester-arrest | 4.2.2.2, 4.2.2.6
- Verdragsconforme interpretatie | 5.2.3.3
- Verenigde kamer | 1.5, 8.4.4, 8.4.4.2, 8.4.4.3, 9.8.4.4
- Vergunning(voorschriften) | 4.1.2.2, 4.3.2, 4.3.4, 9.3.2.2, 9.4.3
- Verlofstelsel | 8.4.2.2
- Vermeire/België-arrest | 7.2.5, 7.3.2.3
- Vernietigingsbevoegdheid | 1.5, 2.2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.3.3.2, 2.3.3.4, 2.5, 9.2.1, 9.9
- Verschoonbaarheid, bestuursrechtelijke | 3.1.6.4, 5.3.3.2
- Verticale relatie/binding | 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.3.1, 2.3.3.1, 2.5, 9.2.1, 9.9
- Verwijzingsuitspraken | 3.1.3.2, 3.1.6.4
- Verzetrechter | 3.4.2.3
- Vierde instantie | 2.3.3.3, 7.3.1
- Vierde Tranche | 3.4.2.3, 4.1.2.3, 4.3.3.2
- Vilnes/Noorwegen-arrest | 7.4.2
- Volgplicht-arresten | 3.2.3.3, 3.2.3.4, 3.3.1
- Volkenrechtelijke verplichting | 2.3.3.3
- Voorbehouden:
 - in beginsel, behoudens bijzondere omstandigheden | 4.2.2.3, 4.4.3.2, 4.4.3.3
 - *ratione temporis, materiae of personae* | 7.2.4.2
- Voorprocedure, bestuurlijke | 3.1.5, 3.3.2.2, 5.3.3.1
- Vrouwenverdrag | 3.3.3.2
- Vrijpraak | 4.4.3.2

W

- Wederkerigheid | 3.2.3.7, 3.3.1, 3.5, 4.4.3.1, 8.3.1, 9.3.3.2
- Wet aanpassing bestuursprocesrecht | 3.1.6.4, 8.4.2.1, 8.4.2.2
- Wet arbeid vreemdelingen | 4.3.3.2
- Wet GBA | 3.3.2.4
- Wet Mulder | 2.3.2.2, 4.1.1.2, 4.3.3.2, 8.4.2.2, 8.4.3, 8.4.4.3, 8.5, 9.8.4.3
- Wet nadeelcompensatie | 3.1.6.4, 3.3.2.3, 7.4.1, 9.3.2.2
- Wet subsidiëring politieke partijen | 3.1.6.4, 3.2.3.5, 3.3.3.2
- Wetsvoorstel Halsema | 2.4.1, 2.4.3.1
- Wettelijk voorschrift
 - leer van de bindende kracht van uitspraken | 3.3.1, 3.3.4
 - leer van de meest gereede rechter | 3.3.2, 4.3.3, 8.3.1

X

- X en Y-arrest | 7.3.2.5

Z

- Zelfstandig schadebesluit | 3.1.6.4, 9.3.2.2
- Zuckerfabrik Süderdithmarschen-arrest | 6.2.2.3

